БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 88 (17.370) ● 17 апрель 1979 йил, сешанба ● Баҳоси 2 тийин.

РЕСПУБЛИКА СЛЁТИ

САМАРҚАНД, 16 апрель. (ЎзТАГ). Касаба союз группа ташкилотчиларининг бугун бу ерда бўлиб ўтган республика слёти корхоналарда ва ташкилотларда касаба союз группаларининг фаолиятини янада яхшилаш масалаларига бағишланган. Слёт қатнашчилари социалистик мусобақани ташкил этиш, меҳнаткашларни меҳнатсеварлик руҳида ва ахлоқий тарбиялаш соҳасидаги иш тажрибасини ўртоқлашдилар, Самарқанддаги бир қанча корхоналарда бўлдилар.

БАЙРАМОЛДИ МУСОБАҚАСИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ МЕҲНАТКАШЛАРИ! ҲАР БИР ИШ ЖОЙИДА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ, УНИНГ САМАРАДОРЛИГИ ВА СИФАТИНИ ОШИРИНГИЗ! 1979 ЙИЛ ПЛАНИНИ, ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИШ УЧУН КУРАШИНГИЗ!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

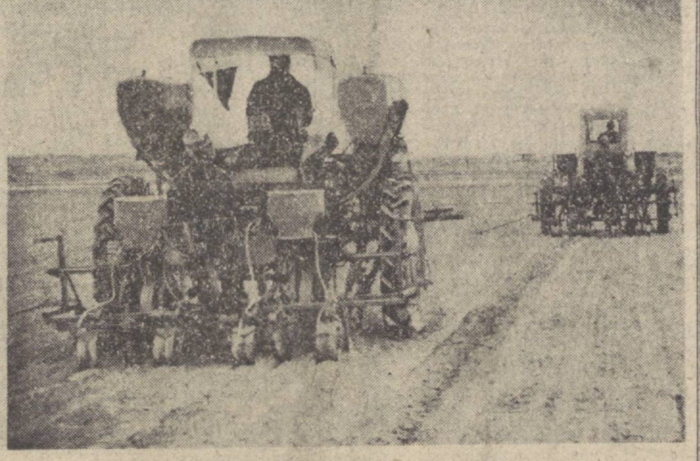

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ. Пахтакор районидаги Ульянов номли совхозда чигит экиш қизғин боряпти. Айниқса, донгдор пахтакор Холбуви Рустамова етакчилик қилаётган бригадада чигит экиш тезкорлик билан олиб борилмоқда. Бригада аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан чўл дурдонаси етказиб бериш мажбуриятини олишган. Суратларда: Холбуви Рустамова ва унинг даласида чигит экиш пайти.

Н. Муҳаммаджонов фотолари.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

МЎЛ ҲОСИЛ МАСЪУЛИЯТИ

✦ ЧИГИТ ЭКИШНИ БУТУН ЧОРАЛАР БИЛАН КУЧАЙТИРАЙЛИК, КУНЛИК ГРАФИКЛАРНИНГ ОШИРИБ БАЖАРИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАЙЛИК, СИФАТГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

✦ ИЛҒОР ХЎЖАЛИКЛАР ЧИГИТНИ ТЕЖАБ-ТЕРГАБ САРФЛАЯПТИ, БУ БИЛАН КЎПЛАБ ПАХТА МОЙИ, КУНЖАРА, ШЕЛУХА ОЛИШГА ИМКОН ЯРАТЯПТИ. УЛАРДАН ИБРАТ ОЛАЙЛИК!

✦ ЧИГИТНИ УЯЛАРГА БЕЛГИЛАНГАН МИҚДОРДА ТАШЛАЙДИГАН СЕЯЛКАЛАРДА ЭКИНГ. ГЕКТАРЛАРНИНГ ТЎЛА, УЯЛАР, КЎЧАТЛАР СОНИНИНГ БУТ БЎЛИШИГА ЭРИШАЙЛИК!

Колхозимизда чигит экиш қизғин бормоқда. Экипажлар кунлик графикларни ортиғи билан бажаряпти. Дастлабки кунлардаёқ қумлик зонадаги 300 гектар ерга барака уруғи қадалди. Колхозимизда, умуман эса Хоразм областида чигитни уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкаларда экишга алоҳида эътибор бериляпти. Ўтган йилларда бир гектар майдонга 150—160 килограммдан уруғ сарфланган эди. Бу йил уруғлик сарфлашни кескин камайтирдик. Бундан кўзда тутилган мақсад ягана ўтказмасликдир.

Пахтачиликда ягана энг сермашаққат иш ҳисобланади. Бир уяга 7—8 дона чигит ташлаб, ниҳоллар униб чиққач, беш-олтитасини юлиб ташлашдан нима фойда? Ортиқча чигит сарф бўлади, вақтдан ютқазилади. Ягана пилла қурти парвариши билан бир вақтга тўғри келгани туфайли иш вақтида бажарилмай пайкалларни бегона ўтлар босиб кетади. Ниҳоят, ортиқча сарф-харажат маҳсулот таннархини қимматлаштиради. Шуларни назарда тутиб, бу йил чигитни иложи борича тежаб-тергаб сарфлаш, ниҳолларни бир текис ундириб олиб, ягана ўтказмаслик чораларини кўряпмиз. Чигитни кам сарфлаган, лекин уллар, ниҳоллар сонининг кутилган даражада бут бўлишини таъминлаган экипажларнинг аъзоларини иш якунига қараб рағбатлантирамиз.

Бу йилги шароитда тупроқ қатламида нам кўп тўпланди. Ҳарорат эса унча кўтарилгани йўқ. Чигит ерда узоқ ётиб қолса, чириши мумкин. Масаланинг ана шу томонларини пухта ўйлаб чиқдик. Чигит экиш билан бир қаторда ерга минерал ва органик ўғитлар қоришмаси соляпмиз, тупроқнинг устки қисмига эса махсус мосламалар ёрдамида чиритилган гўнг сепиляпти. Хоразм шароитида ғўзаларни озиқлантириш даврида ҳар гектар ер ҳисобига камида 25—30 тонна органик ўғит яъни «нонбор» солингандагина пахтадан юқори ҳосил олинади. Хўжалигимизда шунча миқдорда ўғит жамғариб қўйилди.

Баъзи кунларда ёғингарчилик бўляпти. Оқибатда қатқалоқ юзага келяпти. Бизнинг шароитимизда сизот сув юза жойлашган, бунинг устига қатқалоқ бўлса, чигит чирийди, кутилганча ниҳол олинмайди. Мутахассислар билан маслаҳатлашиб, зовурларни чуқурлаштиряпмиз, шу йўл билан сизот сувни кочирамиз. Қатқалоқ пайдо бўлган, айниқса, чигит экилган жойларда тупроқнинг устки қатламини майин ҳолга келтириш чораларини кўряпмиз.

Тежамкорлик — бош масала. Чигитни нечоғли кўпроқ тежасак, пахта мойи, шелуха, кунжара ва бошқа маҳсулотлар шунча кўпаяди. Натижада чорвачиликни шаҳдам ривожлантириш, сут, гўшт мўл-кўллигини бунёдга келтириш имкони яратилади. Чигитни бир марта, лекин сифатли қилиб экишимиз, ниҳолларни тўла ундириб олишимиз керак. Ер обитобида бўлса, табиий офатлар, айтайлик, қатқалоқ вақтида даф этилса, мақсадимизга сўзсиз эришамиз. Масаланинг яна бир нозик томони бор. Ҳамма майдонларда чигит баравар кўкариб чиқишини кутиб ўтирмасдан пешма-пеш ғўза парваришини бошламоғимиз лозим. Чигит униб чиқиши билан қатор оралари юмшатилса, бегона ўтлар камаяди, ҳаво, қуёш нури, ёруғлик қатламга яхши сингиб, ниҳолларнинг қаддини ростлаши, сўнгра ўсиб, ривожланиши тезлашади.

Биз ўтган йили табиий офатларни ҳаммадан кўра кўпроқ бошдан кечирдик. Ойлаб ёмғир ёғди, неча бор қатқалоқ пайдо бўлди. Шунга қарамай юқоридаги тадбирларни изчиллик билан амалга ошириб, ҳосилдорликни гектаридан 42.4 центнерга етказдик. Давлатга 5088 тонна пахта сотилди. Бу йил 45 центнерлик ҳосил маррасини чамалаб қўйдик, дала ишларини юксак мажбурият асосида ташкил этяпмиз.

Чигит экишнинг боришини назорат қилувчи махсус комиссия туздик, унинг таркибида агрономлар, инженерлар, химизаторлар ва бошқа мутахассислар бор. Барака уруғи қадалган ҳар бир карта синчковлик билан кўздан кечирилиб, акт билан қабул қилинади. Чигит экилмаган бирор парча ер қолдирилмайди. Йўллар, зовурларнинг четлари, дарахтларнинг остига ҳам уруғ қадаляпти. Чигит суви бермасдан ниҳолларни ернинг табиий намига ундириб олишни бош вазифа қилиб қўйдик. Гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилган Одамбой Асқаров, Отажон Ҳайитбоев, Қуронбой Майлиевлар бошлиқ бригадаларимизда чигит экиш, айниқса, тез ва соз ўтказилмоқда. Шариф Норбоев бошқараётган экиш экипажи аъзолари кунига 8—10 гектар ерга барака уруғи қадаб, ҳамма механизаторларимизга намуна кўрсатмоқдалар.

Маълумки, бегона ўтлар ҳосилнинг душмани. Бегона ўтлар кўпайган карталарда ғўзаларнинг ўсиш, ривожланиши сусаяди, чунки ўғитлардан ва сувдан тўла баҳраманд бўлолмайди. Гербицид сепиш йўли билан бегона ўтларни камайтиряпмиз. Бироқ тўла тугашига эришганимизча йўқ. Пахтакор деҳқонларимиз билан батафсил маслаҳатлашиб олдик. Биринчи ва иккинчи ғўза парвариши даврида бегона ўтларни илдизи билан тўла йўқотамиз, бунинг учун культивация ва чопиқда сифатга алоҳида эътибор берамиз. Бегона ўтлар бутунлай йўқотилмаган пайкалларда бажарилган иш қабул қилинмайди, ижрочига ҳақ тўланмайди. Ҳозир шундай қаттиққўллик билан иш тутсак, кейинчалик ишимиз юришиб кетаверади. Ишни сифатли бажарган кишилар рағбатлантириляпти.

Айрим ҳолларда механизаторлар, чопиқчилар ва сувчиларга кўзда тутилганидан ортиқча иш нормаси белгиланади, улар графикни бажараман деб сифатга эътибор бермайдилар. Буига ҳам чек қўйишимиз керак. Бир комплекс ишни сифатли бажарайликки, унга такрор қайтишга ҳожат қолмасин. Сифат комиссияларининг аъзолари бу борада ташаббус кўрсатишлари лозим.

Минерал ўғитлардан фойдаланишда ҳамон тартиб ўрнатилмаганини тан олишимиз керак. Баъзан азоти кўп ерларга азот, фосфори кўп ерларга фосфор солиняпти. Тупроқ картограммасига ҳар доим ҳам риоя қилиняпти, деб бўлмайди. Калий ўғитидан оқилона фойдаланилмаяпти. Ўғитлар исрофгарчилигига йўл қўйиляпти. Ана шу камчиликларни тугатишимиз, ғўзаларнинг эҳтиёжини ҳисобга олиб, ҳамма ўғитлардан қоришма тайёрлаб фойдаланишимиз керак.

Пахтакорларимиз амалга оширишлари лозим бўлган яна бир муҳим масалага тўхталиб ўтмоқчиман. Гап ғўзаларни суғориш, сувдан фойдаланиш коэффициентини ошириш ҳақида. Юқорида чигитни ернинг табиий намига ундириб олиш чоралари кўрилаётгани айтилди. Лекин ҳадемай ғўзани суғориш бошланади. Хўжалигимизга йил давомида, хусусан, вегетация даврида қанча сув берилишини аниқлаб олдик. Ғўзадан бошқа экинларни ҳам сув билан тўла таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқдик. Ғўзаларни кам сув, аммо серҳосил, машина теримига мос қилиб ўстирамиз.

Маълумки, ҳамма иш ўз вақтида, энг қулай агротехника муддатларида бажарилиши шарт. Пахтакорлар чигит экишни тез фурсатда тугаллаб ғўза парваришини кучайтиришлари, пиллакорлар ипак қурти боқишни, сабзавоткорлар, боғбон-соҳибкорлар кўп маҳсулот, мева-узум тайёрлашни, чорвадорлар чорва маҳсулотлари мўл-кўллиги яратиш, бир йилда камида икки йиллик хашак жамғаришни таъминлаш чораларини кўришлари, зарбдор йилда зарбдорчасига меҳнат қилишлари зарур.

С. ҚАЛАНДАРОВ

Урганч районидаги Ленин номли колхоз раиси.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

ЮКСАК МУКОФОТ ДАЪВАТИ

Пахтачи районидаги Охунбобоев номли колхознинг бригада бошлиғи Сафар Эргашев Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди. Ҳалол меҳнат унга шон-шуҳрат, обрў-эътибор келтирди. Ёшлигиданоқ деҳқончиликка, механизаторликка меҳр қўйган бу баҳодир инсон доимо она ерни эъзозлади, ундан мўл-кўл ҳосил ундиришга муваффақ бўлиб келди.

1962 йилда Сафар Эргашевни улуғ Ленин партияси сафига қабул қилишди. Ёш коммунистга қолоқ бригадага етакчилик қилиш таклиф этилди. Бу бригадада пахта ҳосилдорлиги 20 центнерга ҳам етмас эди. С. Эргашев бор тажрибасини ишга солиб, унумли меҳнат қила бошлади, бригада коллективи билан ака-укалардек иноқлашиб кетди. Уч йил мобайнида бу коллектив қолоқликдан чиқиб, илғорлар сафига ўтиб олди. Пахта ҳосилдорлиги 35 центнерга етди.

Колхоз правлениеси, партия ташкилоти Сафар Эргашевни яна қолоқ бригадага ўтиб ишлашга даъват этди. Коммунист етакчилик қилган бу қолоқ коллектив ҳам пешқадамлар сафидан ўрин олишга муваффақ бўлди. Пахта ҳосилдорлиги 45 центнерга етди.

Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида Сафар Эргашев учинчи марта қолоқ бригадага ўтиб иш бошлади. Бу бригада ҳозирда колхознинг фахри бўлиб қолган. Юксак мукофотдан беҳад руҳланган коллектив ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида гектаридан 60 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга қарор қилди.

Охунбобоев номли колхозда Сафар Эргашевнинг шогирдлари кўп. Улар ҳозирда пешқадам пахтачилик бригадаларига етакчилик қилишмоқда. Р. Ризақулов, Х. Назаров, И. Рустамов, С. Муртазоевлар шулар жумласидандир.

Сафар Эргашев — пиру бадавлат хонадоннинг оила бошлиғи. У 11 фарзандини замонамиз учун энг муносиб кишилар қилиб тарбияламоқда.

МАШЪАЛ БРИГАДА ЕТАКЧИСИ

Шаҳрисабз районидаги «Социализм» колхозининг Парда Шербобоев бошлиқ бригадаси аъзолари ҳосилдорликни йил сайин ошириб келмоқдалар. Уруғлик пахта етиштиришга ихтисослаштирилган бу коллектив ўтган йили «Тошкент-1» навли пахта уруғини экиб, юксак агротехника қоидалари асосида парвариш қилишди. Гектаридан 44 центнердан юқори сифатли ҳосил йиғиб-териб олишга муяссар бўлинди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан яқинда Парда Шербобоевга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

Парда Шербобоев — деҳқончиликда катта тажрибага эга бўлган киши. У 1952 йилда баҳодир пахтакорлар сафига қўшилган эди. У дастлабки йилларда табелчилик қилди. Кейин колхоз бухгалтериясида, фермасида масъул вазифаларда ишлади. 1968 йилдан буён улкан бригадага етакчилик қилмоқда. Ўша йили бу бригада 108 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центердан хирмон кўтарди. Тошлоқ ерларда шундай мўл ҳосил етиштирган азаматлар «Социализм» колхози коллективи ўртасида катта обрў-эътиборга эга бўлишди.

1970 йилда П. Шербобоев бошлиқ бригада азаматлари ҳосилдорликни 45 центнерга етказди. Шу йили бригада етакчиси «Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотланди. 1973 йилда эса унинг кўксини юксак мукофот — Ленин ордени безади.

1964 йилдан буён КПСС аъзоси бўлган Парда Шербобоев бошлиқ бригада аъзолари пахтанинг таннархини тобора камайтирмоқдалар. Ўтган йилда улар бир центнер юқори сифатли пахта етиштириш учун пландаги 40 сўм ўрнига 23 сўм сарф қилишди.

Партия-ҳукуматимизнинг юксак мукофоти П. Шербобоев бошлиқ пахтакорларни янги зафарларга илҳомлантирмоқда. Чигит қийғос униб чиққан далаларда кўзга дастлабки ишлов бериш бошлаб юборилди.

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-32»:

ВАХТАДА ЕТТИ ҲАФТА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 16 апрель. (ТАСС). Владимир Ляхов билан Валерий Рюмининг орбитал «Салют-6» — «Союз-32» илмий-тадқиқот комплекси ичидаги еттинчи иш ҳафтаси тугади.

Экипаж шанба ва якшанба кунлари «Кристалл» установкасида вазнсизлик шароитларида инди антимониди ва германий монокристаллидан иборат ярим ўтказгич материаллар ҳосил қилиш мақсадида иккита технологик эксперимент бажарди.

Ер табиий ресурсларини тадқиқ этиш ва атроф муҳитни ўрганиш программасига мувофиқ ўтган кунлар космонавтлар Ер юзининг айрим районларини ҳамда Тинч океани акваториясини визуал кузатдилар. Кузатишлар экипаж билан радио орқали гаплашишларда қатнашган мутахассисларнинг тавсиялари билан олиб борилди.

Орбитал комплекс ичида биологик экспериментлар давом этмоқда.

Бугун экипаж айрим борт системаларни контроль текширувдан ўтказмоқда, техник ҳужжатлар билан ишламоқда, илмий аппаратларни бўлажак тадқиқотларга тайёрламоқда.

Космонавтларнинг докладлари ва телеметрик информация маълумотларига кўра, «Салют-6» — «Союз-32» илмий-тадқиқот комплексининг ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Владимир Ляхов билан Валерий Рюмин ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

САМИМИЙ ҚУТЛОВ

Кампучия Халқ Республикаси Халқ-Революцион кенгашининг Раиси, Кампучия Миллий нажот бирлашган фронти Марказий Комитетининг Раиси Хенг САМРИНга

Кампучия Халқ Республикасининг Миллий куни муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан Кампучия халқига, Кампучия Халқ-Революцион кенгашига, Миллий нажот бирлашган фронтига ва шахсан Сизга самимий табрикларимизни йўллаймиз ҳамда мамлакатингизни қайта тиклаш учун курашда, тинч ва мустақил Кампучия қурилишида муваффақиятларга эришувингизни тилаймиз.

Кампучия халқининг империалист агрессорларга ва маҳаллий реакцияга қарши кўп йиллар мобайнида олиб борган кураши 1975 йил 17 апрелда муваффақиятли равишда тугалланди. Аммо Пекиннинг мадади билан мамлакатда ҳокимиятни босиб олган диктаторлик тўдаси Кампучия халқини ўзи эришган ғалаба самараларидан маҳрум этишга уринган ва кампучияликларни мисли кўрилмаган азоб-уқубатларга дучор қилган эди.

Кампучиядаги революцион-ватанпарвар кучларнинг 1979 йил январь ойида эришган тарихий ғалабаси, Кампучия халқининг зафарли қўзғолони натижасида пекинпараст реакцион режимнинг ағдариб ташланганлиги мамлакатнинг демократия ва социал тараққиёт йўлидан олға бориши учун реал имкониятлар вужудга келтирди. Пекиннинг гегемончилик муддаоларига зарба берган бу ғалаба тинчлик, барқарорлик ва равнақ топиш йўлида Жануби-Шарқий Осиёдаги вазиятни тубдан яхшилаш учун янги истиқболлар очиб берди.

Совет кишилари қардош Кампучия халқининг тинч ҳаётни йўлга қўйишда, мамлакатдаги вазиятни нормаллаштиришда, экономикани тиклаш ва миллий маданиятни янгидан вужудга келтиришда эришган муваффақиятлари билан қувонмоқдалар. Кампучияда рўй берган ўзгаришлар муқаррар давом этаверади.

Республиканинг халқаро позициялари мустаҳкамланмоқда, Халқ-Революцион кенгаши эълон қилган ташқи сиёсий йўл, Кампучиянинг Жануби-Шарқий Осиёда яхши қўшничилик муносабатлари ва ҳамкорликни ривожлантириш ишига, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ишига актив ҳисса қўшишга қатъий қарор берганлиги тобора яхши англаниб, эътироф этилмоқда.

Кампучия Халқ Республикаси Совет Иттифоқининг, Вьетнам ва Лаосдаги, социалистик ҳамдўстликнинг бошқа мамлакатларидаги қардош халқларнинг, жаҳондаги барча тараққийпарвар кучларнинг мададига таяниб, Пекин томонидан қўйилган одамлар тўдаси ва уларнинг ҳомийлари мамлакатда қилган ҳукмронлигининг оғир оқибатларини муваффақиятли суратда бартараф этади ва Кампучия халқининг орзу-тилакларига мос бўлиб тушадиган янги ҳаётни барпо қилади. Биз бунга аминмиз.

Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари совет ва Кампучия халқларининг манфаатлари йўлида, тинчлик, демократия ва социализм йўлида бундан буён ҳам мустаҳкамланиб, ривожланиб бораверади, деб ишонч билдирамиз.

Л. БРЕЖНЕВ. А. КОСИГИН.

«БУЮК ПОЧИН» БАЙРОҒИ ОСТИДА

Тошкент корхоналарида коммунистик шанбалик куни ўн бир миллион сўмликдан кўпроқ саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилади. Юзлаб бригада, участка ва цехлар шу куни тежаб қолинган хом ашё, материаллар, электр энергия билан меҳнат қилишга қарор бердилар. Республика пойтахтидаги корхоналар ва ташкилотлар коллективлари вакилларининг, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг коммунистик шанбаликка ҳозирлик кўришга бағишлаб 16 апрелда ўтказилган йиғилишида ана шу рақамлар айтилди.

Йиғилишда қайд этиб ўтилганидек, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигидан олинган маблағларнинг 75 процентини қардош Вьетнам халқига ёрдам фондига ўтказиш тўғрисидаги қарорини шаҳардаги меҳнат коллективлари қизғин маъқулладилар.

Йиғилишда 21 апрель куни энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиб, фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор берган бир қанча коллективларнинг «Қизил шанбалик»ка тайёргарлик кўриш соҳасидаги тажрибаси муҳокама қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари барча тошкентликларга мурожаат этиб, В. И. Ленин туғилган куннинг 109 йиллигини ва дастлабки коммунистик шанбаликларнинг 60 йиллигини зарбдорларча илҳомбахш меҳнат билан нишонлашга даъват қилдилар.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

БХР ГРАЖДАНИ, ТАДҚИҚОТЧИ КОСМОНАВТ ГЕОРГИЙ ИВАНОВ ИВАНОВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Союз-33» космик кемасида орбитал учишни амалга оширганлиги ҳамда бу ишда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун БХР граждани, тадқиқотчи-космонавт Георгий Иванов **Ивановга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин ордени** ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1979 йил 13 апрель.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ИККИ МАРТА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ, СССРНИНГ КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ Н. Н. РУКАВИШНИКОВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Союз-33» космик кемасида орбитал учишни амалга оширганлиги ҳамда бу ишда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси ўртоқ Николай Николаевич **Рукавишников Ленин ордени** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1979 йил 13 апрель.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Й. Р. ҚУРБОНОВга «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Партия органларида узоқ йил, самарали ишлаганлиги ҳамда республикада фанни ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари Йўлдош Раҳимович **Қурбонов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1979 йил 10 апрель.
Тошкент шаҳри.

ОЗУҚА МЎЛ БЎЛАДИ

«Чиноз» наслчилик совхоз-техникумининг деҳқонлари беданинг илк ўримига киришдилар. Мамадали Сарсенбоев, Тошкентбой Дўстметов, Зайни Содиқбоев бошлиқ бригадалар гектар бошига 110 центнердан беда ўриб олмоқдалар.

Тегишли тадбирлар сифатли ўтказилганлиги: кузда яхоб берилганлиги, эрта баҳорда чизель қилинганлиги, азотли ўғитлар ўз вақтида солинганлиги беданинг тез авж олишига ёрдам берди.

Совхоз ем-хашак тайёрловчилари мавсум мобайнида бедани 5—6 марта ўришга ва 11700 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 220 центнерга етказиб беда пичани олишга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚЛАР ХАВФСИЗЛИГИ ТАЯНЧИ

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ «ТИНЧЛИК ВА СОЦИАЛИЗМ ПОСБОНЛИГИДА» КИТОБИ БОСМАДАН ЧИҚИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Давримизнинг жўшқин ва зиддиятли ривожида социализмнинг ҳозирги замон туб проблемаларини ҳал этишга таъсири кучайиб боришидан иборат етакчи тенденция тобора равшанроқ намоён бўлмоқда.

Совет давлати, қардош социалистик мамлакатлар тинчлик, янги жаҳон урушининг олдини олиш, қуролсизланиш масалаларини ўртага қўйиш ва ҳал этиш борасидаги ташаббусни доимо қўлдан бермай келмоқдалар. Ленинча партиямизнинг, совет халқининг совет диёрида коммунизмни тинч қуриш шароитларини вужудга келтириш ва мустаҳкамлаш йўлидаги, халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш йўлидаги кўп қиррали кураши КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Тинчлик ва социализм посбонлигида»[1] номли янги китобида ҳар томонлама умумлаштириб ва чуқур ифодалаб берилган.

Тўпламда ташқи сиёсатимизнинг ленинча принциплари Совет давлатининг фаолиятида янада ижодий ривожлантирилаётганлиги ва амалда рўёбга чиқарилаётганлиги кўрсатиб берилган. Китобдаги материалларда КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюросининг тинчликни мустаҳкамлаш, турли давлатлар ўртасида ўзаро ишонч ва ҳамкорлик муҳитини қарор топтириш, Совет Иттифоқи хавфсизлигининг пухта гарантияси бўлмиш унинг иқтисодий ва мудофаа қудратини ошириш соҳасидаги жуда катта иши тасвирланган.

1.

Ташқи сиёсат проблемаларининг катта комплекси орасида КПСС уруш ва тинчлик тўғрисидаги масалага асосий масала деб қарайди. Тўпламдаги ҳар бир материал мустаҳкам тинчлик, халқлар хавфсизлиги учун жўшқин кураш эҳтироси билан тўлиб-тошган.

Ҳали ҳеч қачон тинчликнинг қадри уруш олиб бориш воситалари аслаҳахонасида атом ва водород бомбалар, ракеталар пайдо бўлган ҳозирги пайтдагидек юксак бўлмаган эди. Инсониятни термоядро уруши хавфидан омон сақлаш ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифасидир. «Ҳозир бу вазифа ҳар қачонгидан ҳам ўткирроқ бўлиб турибди,— деб уқтиради Л. И. Брежнев. — Тоғ-тоғ қурол-яроғлар устида ўтириш инсониятнинг жонига тегди, империализмнинг агрессив доиралари қамчи бораётган қуролланиш пойгаси эса кучайиб бормоқда».

Халқаро майдондаги кучларнинг нисбати социализм фойдасига ўзгарганлиги, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг планетада сиёсий иқлимни соғломлаштириш йўлида биргаликда қилаётган ҳаракатлари туфайли КПСС ўзининг XXIV съездида Тинчлик программасини ўртага қўйишга ва уни амалга ошириш учун актив курашни авж олдиришга муваффақ бўлди. Партиянинг XXV съезди ташқи сиёсат программасини — тинчликни ва халқаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун кураш программасини бажариш соҳасида партиямизнинг кўп қиррали фаолияти китобхоннинг кўз ўнгида намоён бўлади.

Китобда партиянинг бутун инсоният учун ғоят зўр аҳамиятга эга бўлган вазифани ҳал этиш йўлидаги — «Совуқ уруш» замонларининг термоядро ҳалокати хавфини туғдирувчи муҳолифликдан турли ижтимоий системаларга мансуб давлатлар ўртасида нормал муносабатлар ўрнатишга ўтиш йўлидаги тинимсиз кураши манзараси чизиб берилган. Шу фаолият туфайли бизнинг давримизда кескинликни юмшатиш реал масала бўлиб қолди. Турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш нормалари халқаро ишларда бирдан-бир оқилона нормалар тариқасида анча мустаҳкам ўрнашиб қолди.

Социалистик давлатлар ҳамдўстлиги халқлар хавфсизлигининг ҳал қилувчи омили сифатида ҳаракат қилмоқда. Қардош мамлакатларнинг социал-иқтисодий ва маданий ривожи, уларнинг баҳамжиҳат ташқи сиёсати, шунингдек уларнинг идеология ишини мувофиқлаштиришнинг кейинги йилларда мустаҳкамланган практикаси милитаризмнинг агрессив муддаоларини жуда чеклаб қўймоқда, кескинликни юмшатишга хавф солаётган кучларга нисбатан қатъий принципиал йўлни ишлаб чиқишга кўмаклашмоқда.

Реакциянинг социализмга қарши кўпорувчилик фаолиятидан фойдаланиб, ўзларининг милитаристик мақсадларига эришиш осонроқ бўлган психологик иқлимни вужудга келтиришга уринаётган кимсаларга муносиб зарба берилмоқда. Ҳозир у ёки бу ғояларнинг ғалабасини куч, қурол ёрдамида таъминлашга уриниш бемаъни ва хавфли ишдир. Идеология кураши «Психология уруши»га айланиб кетмаслиги керак, давлатлар ва халқларнинг ички ишларига аралашиш воситаси сифатида фойдаланилмаслиги ёки сиёсий ва ҳарбий муҳолификка олиб бормаслиги керак.

Китобда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашнинг реал йўллари очиб берилган. Шу ўринда қурол-яроғларни чеклаш ва қуролсизланиш юзасидан давлатимиз кейинги йилларда кўтариб чиққан конкрет ва реалистик ташаббусларнинг кенг комплекси кўрсатилган ва атрофлича асослаб берилган. Бунда гап ядро қуролининг ҳамма ва ҳар қандай турларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш, оммавий қирғин қуролининг бошқа турларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш ва тақиқлаш, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган давлатларнинг, шунингдек ҳарбий иттифоқлар орқали улар билан боғланган мамлакатларининг армияларини кенгайтиришдан ва оддий қуролларни кўпайтиришдан воз кечиш сингари дунёдаги вазиятни соғломлаштиришнинг туб тадбирлари тўғрисида боради. Стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги янги — 2-битимнинг тузилиши бу йўлдаги катта қадам бўлур эди.

«Барча мамлакатлар меҳнаткашларининг ҳаётий манфаатлари кейинги йилларда жаҳон майдонида қилинган ҳамма эзгуликларни йўққа чиқаришга йўл қўймасликни, барча халқлар учун ҳақиқатан ҳам мустаҳкам тинчлик сари олға силжишни талаб қилади», — дейилади китобда.

Вақт — ҳар қандай назария, ҳар қандай муҳим қоида ҳақлигининг энг ҳолисона ҳаками бўлиб, китобда баён этилган умумлашмалар ва хулосаларга хос илмий башоратнинг ўткирлигини яққол ёритади. Империалистик реакциянинг найранглари ва ҳийлаларига қарамай, Советлар мамлакати ташаббусларининг тарафдорлари тобора кўпаймоқда, бу ташаббуслар халқаро вазиятга самарали таъсир ўтказаётган реал кучга айланмоқда. Империалистлар совет халқини ядро қуроли билан ҳам, агрессив блоклар ва ҳарбий базалар системасини вужудга келтириш билан ҳам чўчитишга муваффақ бўла олмадилар. Уларнинг биз билан узлуксиз «уруш ёқасида» туриш сиёсати ўтказиш йўлидаги уринишлари ҳам беҳуда бўлиб чиқди. Мана, 30 йилдирки, Европада тўп овозлари эшитилмаяпти. Халқаро кескинликни юмшатиш сиёсати сезиларли натижалар бермоқда. Давлатлар ўртасидаги ҳалол, адолатли муносабатлар кодексини эътироф қилувчи ва мустаҳкамловчи бир қанча ҳужжатлар қабул этилди. Шу тариқа турли-туман ҳарбий авантюраларнинг ишқибозлари учун ҳуқуқий ва маънавий-сиёсий тўсиқ яратилмоқда. Китобхон партиямиз, унинг Марказий Комитети ўртага ташлаган ташқи сиёсий ташаббусларни рўёбга чиқаришга нақадар олисни кўзлаб қатъият билан эришаётганликларига ишонч ҳосил қилади.

Китобда империалистик доираларнинг «Совет хавфи» тўғрисидаги, гўё сиёсий соҳадаги кескинликни юмшатиш билан айни бир вақтда қуролланиш пойгасини ҳам давом эттираверish мумкин, гўё тинчликни даҳшат мувозанатида сақлаш мумкин, деган сохта тезислар ёрдамида агрессив тайёргарликларни «асослаш» учун қилаётган уринишлари фош этилган. Аммо даҳшат мувозанати — дунёда вужудга келган кучлар нисбатидан мутлақо бошқа нарса, империалистлар айни шу мувозанатни бузмоқчилар. Китобда айтилганидек, «Улар томонларнинг ҳарбий кучлари нисбатида вужудга келган тахминий мувозанат билан келишишни истамаяптилар ва устунликка эришишни хоҳламоқдалар».

Империалистик реакция социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг тинчлик ташаббуслари моҳиятини бузиб кўрсатишга, гўё бу таклифлар амалий таклифлар эмас, янги ҳам эмас ҳамда Совет Иттифоқининг ва Варшава шартномасида қатнашувчи бошқа давлатларнинг «ҳарбий устунлиги»ни ниқоблаш мақсадини кўзлайди, деб тасвирлашга уринмоқда.

Бундай ошкора милитаристларча пропаганда халқларнинг фикрини чалғитишга, уларни чўчитишга қаратилган. Шу муносабат билан тарихнинг ўзи томонидан тинчлик учун курашнинг олдинги маррасига чиқариб қўйилган кучларнинг зиммасига, коммунистик ва ишчи партияларнинг, миллий озодлик ҳаракатларининг, буржуа сохтакорликлари баҳоси қанча эканлигини биладиган ва тинчлик ҳамда тараққиёт ишининг тантанасига ишончи комил бўлган чин ватанпарварлар ва интернационалистларнинг зиммасига алоҳида масъулият тушади.

Агрессив тайёргарликларнинг илҳомчилари — НАТОнинг реакцион доиралари кескинликни юмшатиш йўлига турли-туман тўсиқлар қўйишмоқда, халқаро вазиятни кескинлаштиришга, уруш хавфини кучайтиришга интилишмоқда. Китоб саҳифаларида эксплуататорлик тузуми табиатининг ўзи, ҳарбий саноат комплексининг манфаатлари тақозоси билан империалистик давлатларда янада авж олиб бораётган қуролланиш пойгасининг механизми очиқ кўрсатиб берилган.

Ленин партияси «зўравонлик» сиёсати тарафдорларининг ваҳшиёна уруш воситаларини, шу жумладан нейтрон бомбани оқлаб кўрсатиш, бу воситаларни қандайдир «беозор» қилиб кўрсатиш, шу тариқа оддий қурол билан ядро қуроли ўртасидаги тафовутни бир амаллаб йўққа чиқариш, ядро урушига ўтишни сиртдан сезилмайдиган қилиб қўйиш йўлидаги уринишларини фош қилмоқда. Китобда ракета-ядро уруши жаҳонга келтирадиган алоҳида хавф-хатар анализ қилиб берилганлиги янги жаҳон уруши қандай характерда бўлиши мумкинлигини тушунишга ва оммани шу урушнинг олдини олишга сафарбар қилишда ёрдам беради.

Ҳозирги Пекин раҳбарларининг гегемончилик интилишлари натижасида янги жаҳон уруши чиқишининг ҳаддан ташқари хатарли ўчоғи вужудга келмоқда. Уларнинг ташқи сиёсати бениҳоя принципсиз эканлиги кўзга ташланиб турибди. Китобда уқтириб ўтилганидек, «улар социализм иши учун ва тинч-тотув яшаш учун ҳаракат қиляпмиз, деб гапирмоқдалар, амалда эса социализм мамлакатларининг халқаро позицияларини бўшаштиришга, агрессив ҳарбий блокларнинг активлашувини рағбатлантиришга ҳар томонлама уринмоқдалар... Улар гўё қуролсизланиш тарафдорларимиз, деб даъво қилмоқдалар, амалда эса қуролланиш пойгасини чеклаш ва қисқартириш соҳасидаги ҳамма реал тадбирларга тўсқинлик қилишга уринмоқдалар...»

Маочилар сиёсатига, уларнинг буюк давлат гегемончилик йўли тинчлик учун нақадар катта хавф солишига китобда берилган баҳонинг тўғрилигини яқиндагина ҳаётнинг ўзи яна бир бор яққол тасдиқлади. Хитой милитаристларининг социалистик Вьетнамга қарши агрессияси — маоизм сиёсати ва идеологияси милитаристик характерининг табиий оқибатидир. Хитойнинг ўз сурбетлиги жиҳатидан разилона агрессияси Пекиндагиларнинг халқлар тақдирига нақадар масъулиятсизлик билан қараётганликларини, Хитой милитаристлари қуролни нақадар жиноятkорона енгилтаклик билан ишга солишларини яққол кўрсатиб турибди. Совет ҳукумати пекинлик раҳбарларнинг агрессив сиёсатига нисбатан тутган бениҳоя аниқ ва равшан позицияси ўзларининг Советларга қарши мақсадларида «Хитойча карта»га умид боғлаш истагида бўлган барча кимсаларга жиддий огоҳлантиришдир.

2.

Китобдаги ҳамма материаллар тинчлик ва социализм тақдирига нисбатан ленинча ёндашиш руҳи билан суғорилган. «Коммунистик партия, совет халқи халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликдан иборат ленинча сиёсатдан ҳеч қачон чекинмайдилар, — деб уқтиради Л. И. Брежнев. — Шу билан бир вақтда биз империалистик реакциянинг сурбетлиги ва ҳиёнаткорлиги Қуролли Кучларни мустаҳкамлаш ва такомиллаштиришга кўпроқ эътибор беришни талаб қилишини, бизнинг зиммамизга доимо сергак бўлиб туриш масъулиятини юклашини яхши биламиз ва шуни тўла-тўкис ҳисобга олишимиз лозим».

Китобда совет халқининг гитлерчилар Германияси устидан ғалабаси манбалари атрофлича анализ қилинган. Бундай анализ халқимиз, унинг армияси қилган жасоратнинг улуғлигини, жуда катта куч ва қурбонлар эвазига эришилган тинчликни авайлаб, ардоқлаб асраш зарурлигини чуқурроқ англашга, яна уруш бошлашни хоҳловчиларнинг кирдикорларини сезгирлик билан кузатиб туришга ёрдам беради. «Иккинчи жаҳон урушининг сабоқлари халқларни аввало империализм агрессив кирдикорларига нисбатан сергакликка ўргатади, — деб таъкидланади тўпламда. — Агрессорларни тинчлантириш эмас, балки уларнинг режаларини фош қилиш ва барбод этиш, уларнинг хатарли ҳаракатларига зарба бериш, антиимпериалистик кучларнинг сафларини мустаҳкамлаш — тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашдаги муҳим вазифалардир».

Шу нарса қонуниятлики, китобда эълон қилинган кўпгина нутқлар ва асарларда Ватаннинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жанговар қудратини ошириш соҳасидаги энг муҳим вазифалар асослаб берилган. Коммунистик партия Совет Армияси билан Ҳарбий-Денгиз Флотининг ҳозирги босқичдаги тарихий вазифасини, империализмнинг агрессив табиатини, халқаро вазиятдаги ўзгаришларни, жаҳон майдонидаги социал кучлар нисбатидаги етакчи тенденцияни ҳисобга олиб белгилашга ижодий ёндашмоқда.

Л. И. Брежнев жангчиларга мурожаат этиб бундай деди: «Сизлар совет кишиларининг тинч меҳнати посбонлигида турибсизлар. Совет Иттифоқи ҳеч қачон шунчаки қуролланиш учун қуролланган эмас, ҳеч қачон қуролланиш пойгасини бошлаб берган эмас ва бошлаб бермайди. Бизнинг ҳарбий соҳадаги муваффақиятларимиз — ўзимизни ва ўз социалистик дўстларимизни қаёқдан бўлмасин чиқиши мумкин бўлган агрессиядан ҳимоя қилиш ва омон сақлашга қаратилган муваффақиятлардир».

Партия коммунизм бинокорлари бунёдкорлик меҳнатининг пухта хавфсизлигини таъминлайдиган омиллар бирлиги тўғрисидаги ленинча қоидаларни ҳозирги вазиятга татбиқан конкретлаштирди. Совет давлати иқтисодий қудратининг янада ўсиши, фан ва техниканинг ривожланиши, халқнинг маънавий кучлари тинимсиз равнақ топиши негизида мамлакатимизнинг мудофааси мустаҳкамланмоқда. Халқ хўжалигимизнинг кучайиб бораётган имкониятлари, Ватанимиз фанининг ютуқлари, ишчилар, колхозчилар, олимларнинг меҳнати туфайли Қуролли Кучлар ўз юксак вазифасини бажариш учун зарур бўлган ҳамма нарсаларни олиб турибди.

Тўпламда давлатимизнинг мудофаа тадбирларини сохталаштириб кўрсатмоқчи бўлган кимсаларга зарба берилган. «Биз мудофаага мутлақо зарур бўлган ҳажмда маблағ сарфлаймиз, — деб таъкидлади Л. И. Брежнев. — Зарур бўлганидан кам ҳам, ортиқ ҳам сарфламаймиз. Вазиятга қараб иш тутамиз».

Бизнинг мамлакатимизда мудофаага буржуа пропагандистлари вайсаётганидек қандайдир бошқа важлар асосида эмас, балки дунёдаги вазият, реакциянинг агрессив тайёргарликлари тақозо этган миқдорда чиқим қилинади.

Партия Ватанимизнинг хавфсизлигини оширишда социал-сиёсий ва маънавий омилларга муҳим роль ажратиб бермоқда. Ижтимоий муносабатларнинг юксак даражада етуклиги, синфлар ва социал гуруҳларнинг ўзаро янада яқинлашуви, оммада коммунистик идеология, социалистик ватанпарварлик ва пролетар интернационализмининг қарор топиши — ривожланган социализм жамиятида содир бўлаётган ана шу жараёнларнинг ҳаммаси мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга жуда бевосита таъсир қилади. Китоб саҳифаларида СССР Қуролли Кучларининг социал-сиёсий ривожидаги янги белгилар тасвирланган, уларнинг умумхалқ характери, уларни комплектлашнинг социал базаси кенгайганлиги, халқ билан бирлиги янада мустаҳкамланганлиги қайд этилган.

Совет халқи армияга ёшларимизнинг сарасини юбормоқда. Партия унга энг яхши кадрларни йўлламоқда. Ғоявий-сиёсий чиниқиш даражаси, интеллектуал ва жисмоний камолоти юксак даражада бўлган кишилар, ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг фарзандлари Ватанни ҳимоя қилиш соҳасидаги муқаддас бурчни бажо келтирмоқдалар. Китобда умумхалқ давлатимиз армиясининг социал-сиёсий қиёфасига умумий таъриф берилган.

Китоб муқаддас ҳарбий бурчни бажаришга ҳозирги кун позицияларида туриб қараш, ҳозирги замон урушининг энг янги усулларини, кучли душман устидан ғалаба қозониш санъатини моҳирона эгаллаб олиш иштиёқини уйғотади. Бошқа ҳар қандай ишдан кўра ҳарбий ишда бир жойда депсиниб туриш ярамайди, дейилади тўпламда. Тактика, оперативчилик санъати, стратегия санъати масалаларига эътибор жалб этилган. Совет ҳарбий фани олдига принципиал вазифалар қўйилган.

Армия билан Флотнинг ҳарбий-техникавий таъминотида рўй берган туб ўзгаришлар жанговар ҳаракатларнинг характери ва усулларига катта таъсир ўтказди, жангчилар маҳоратининг, командирлар тактик ва оператив етуклигининг, жанговар вазифани бажаришга шайликнинг аҳамиятини оширди. Партиянинг талаби шундан иборатки, доимо бизнинг жангга тайёрлик даражамиз, уюшқоқлик ва интизомимиз агрессорнинг бизни ғафлатда қолдириш учун заррача имконият олишига йўл қўймайдиган бўлиши лозим. «Ҳозир, ҳарбий ишда асосан қурол-яроғларнинг коллектив турларига ҳал қилувчи роль берилаётган ва ундан фойдаланишнинг муваффақияти кўпгина кишиларнинг ҳамжиҳатлик билан моҳирона ҳаракат қилишига боғлиқ бўлган бир пайтда юксак уюшқоқлик, ҳар бир кишининг доимий шайлиги, нуқсонсиз ижрочилиги буюк аҳамият касб этади», деб уқтирилади тўпламда.

Бинобарин, ракета-ядро қуроли асрида урушнинг тақдирини қурол ва ҳарбий техникани моҳирона эгаллаб олган, маънавий ва жисмоний жиҳатдан чиниққан, ўз Ватанига, партия ва халққа астойдил садоқатли кишилар ҳал этадилар.

Қўшинларнинг жанговар тайёрлиги партиянинг ҳарбий кадрлар, бутун шахсий состав фаолиятига баҳо беришдаги энг муҳим мезондир. Халқнинг армияни таъминлаш соҳасидаги жуда катта куч-ғайратлари ва моддий харажатлари, барча ҳарбий хизматчиларнинг онглилиги, жанговар маҳорати ва интизоми, командирлар составининг қўшинларни бошқариш санъати қўшинларнинг жанговар шайлигида жуда яққол намоён бўлади. Пировард натижада бу — қўшинлар жанговар маҳоратининг тожидир, урушда ғалабага эришиш калитидир, деб уқтирилади китобда.

Ҳозирги шароитда Советлар мамлакати Қуролли Кучларининг ўз интернационал бурчини бажариш учун бўлган масъулияти ортмоқда. Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг армиялари билан ягона жанговар сафда турган қўшинларимиз меҳнаткашларнинг социалистик ғалабаларини сергак туриб қўриқламоқдалар. Китобда қардош давлатларнинг мудофаа соҳасидаги, Варшава шартномаси Бирлашган қуролли кучлари жанговар қудратини ошириш йўлларини белгилашдаги ҳамкорлик принциплари ва формалари чуқур тадқиқ этилган. КПСС ва қардош партиялар халқларнинг жанговар иттифоқи янги жамият қурилиши хавфсизлигининг ишончли омили бўлиши учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилмоқдалар.

3.

Қуролли Кучларга партиявий раҳбарликнинг ленинча принципларини ҳозирги даврда ривожлантириш — китобнинг марказий мавзуларидан биридир. Шу принципларга муттасил амал қилиш Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жанговар тайёрлигини доимо такомиллаштириш гарови бўлиб хизмат қилади.

Қуролли Кучларга партиявий раҳбарлик совет ҳарбий қурилиши асосларининг асосидир. Китоб билан танишиш — Армиямиз билан Флотимиз ҳаётидаги ҳар бир муҳим участкага партия, унинг Марказий Комитети зўр эътибор бериб келаётганликларига бўлган ишончни кучайтиради.

Китоб саҳифаларини қайта-қайта ўқиб, Армия ва Флотга раҳбарлик қилишда СССР Мудофаа кенгашининг Раиси Совет Иттифоқи Маршали ўртоқ Л. И. Брежнев нақадар буюк роль ўйнаётганини яққол тушуниш мумкин. У ўзининг назарий ишлари билан социалистик Ватанни ҳимоя қилиш тўғрисидаги Ленин таълимотини ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшмоқда. У ўз амалий фаолиятида ҳарбий қурилиш, ҳарбий кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш, қўшинлардаги партиявий-сиёсий ишни такомиллаштиришнинг туб масалаларини ҳал этишга бевосита раҳбарлик қилмоқда. Л. И. Брежневнинг қисмлар ва кемалар шахсий состави билан мунтазам учрашувлари, ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар ҳузурида сўзлаётган нутқлари, қўшинлар ва флотлардаги энг муҳим машқларда ҳозир бўлиши, социалистик мусобақада ташаббус кўрсатган жангчиларга ёзган хатлари — ана шуларнинг ҳаммаси совет жангчиларининг партия, ҳукумат, халқ билан бузилмас бирлигини ифодалайди, КПСС Марказий Комитетининг Қуролли Кучлар тўғрисидаги, уларнинг жанговар қудратини ошириш ҳақидаги кундалик ғамхўрлигини кўрсатади.

Ленин партияси раҳбарлигида Совет Армияси билан Ҳарбий-Денгиз Флоти кейинги йилларда чуқур революцион ўзгаришларни бошидан кечирди ва ўз ривожининг сифат жиҳатидан янги босқичига кўтарилди. Улар ихтиёрида партия билан халқ ўртага қўяётган масъулиятли ва мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун зарур бўлган ҳамма нарсалар муҳайё. Армия билан Флотнинг жанговар қудратини доимо ошириш ҳарбий кадрларнинг иш услубига, уларнинг ишчанлиги, билимдонлиги, принципиаллиги, ғайратлилиги ва саботлилигига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир.

Китоб Армия ва Флотдаги партиявий-сиёсий иш назарияси ҳамда практикасини янада ривожлантиришга катта ҳисса қўшади. Таъсирчан, аниқ мақсадни кўзловчи узлуксиз партиявий-сиёсий иш Армия билан Флотнинг жанговар қудратини такомиллаштириш ишида партиянинг қудратли қуролидир. Бу иш партиянинг Қуролли Кучлар ҳаёти ҳамма соҳаларига таъсирини таъминлайди, жангчиларнинг юксак маънавий жанговарлик фазилатларини, уларнинг Ватан жанговар буйруқларини нуқсонсиз бажариш қобилияти ва шунга тайёрлигини шакллантириш имконини беради. Армия билан Флотда барча жангчиларни ғоявий-сиёсий ва ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш учун энг қулай имкониятлар бор, дейилади тўпламда. Бу ерда партиявий тарбия ва жанговар чиниқиш сабоғини кўрган, яхши тайёргарликдан ўтган коммунист командирлар, инженерлар ва техниклар бор, партиявий-сиёсий аппаратнинг мунтазам системаси вужудга келтирилган. Қўшинлардаги идеологик ва ташкилий-партиявий фаолиятнинг самарадорлигини ошириш, ватанпарвар ва интернационалист жангчини тарбиялашга комплекс ёндашишни такомиллаштириш кадрларнинг юксак ғоявийлиги, ахлоқийлиги ва профессионал билимдонлиги барлигини таъминлайди.

Китобда сиёсий ходимлар тўғрисида, уларнинг принципиаллиги, мардлиги, одамларни ўзларига эргаштира бориш маҳорати тўғрисида кўпгина яхши сўзлар айтилган. Ҳозирги сиёсий ходим бу тўпламдан партиявий-сиёсий ишни ташкил этиш соҳасида ҳам, инсоний муомала санъатида ҳам кўпгина ибратли нарсаларни билиб олади. Шахсий составнинг жанговар вазиятдаги сиёсий-маънавий ҳолатини бошқаришнинг таъсирчан усуллари яққол мисоллар ёрдамида кўрсатилган. Китоб командирлар билан сиёсий ходимларга ўз бўлинмаларининг реал проблемалари моҳиятига чуқур кириб боришни ўрганишда ёрдам беради.

Командирлар, сиёсий ходимлар, партия ва комсомол ташкилотларининг актив тарбиявий иши, бутун хизмат уклади Совет Қуролли Кучларини ёшларни ғоявий ва ахлоқий жиҳатдан чиниқтириш, сабот ва интизом мактабига айлантиради. Китобда ёшларни сиёсий тайёргарликка ўргатадиган, уларга техникавий билим берадиган, уларнинг маънавий ва жисмоний камолотга эришишларига кўмаклашадиган армиямизнинг тарбиявий роли очиқ кўрсатилган. Китобда шонли жанговар анъаналарнинг кучи, шу анъаналарнинг Ватан ҳимоячиси ғоявий қиёфасини шакллантиришдаги изчиллиги нақадар катта эканлиги кўрсатилган. Ёшларга ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси бериш самарадорлигини оширишнинг муҳимлиги таъкидланган. Қуролли Кучлар учун муносиб ўринбосарларга таълим ва тарбия беришда маҳаллий партия ва совет органларининг, жамоат ташкилотларининг, меҳнат ва мактаб коллективларининг, ҳар бир совет оиласининг роли катта эканлиги таъкидланган.

* * *

Коллектив мутафаккир, янги, социалистик жамиятимиз қурилиши ҳимоячиси ва ташкилотчиси бўлмиш КПССнинг роли ошиб бориши тўғрисидаги энг муҳим ғоя китобнинг бошидан охиригача сингдириб юборилган. Совет Иттифоқи Ленин партиясининг синалган раҳбарлигида тинчлик йўлидан комил ишонч билан олға бормоқда, социализм билан капитализм ўртасидаги тарихий баҳс жанг майдонида эмас, балки тинч меҳнат соҳасида ҳал этилиши учун актив курашмоқда. Китобнинг қуйидаги сўзлари чуқур инсонпарварлик руҳи билан суғорилган: «Биз истаймизки, шу икки дунё ўртасидаги чегаралар бўйлаб ядро зарядлари жойланган ракета трассалари ўтмай, балки бутун инсоният бахт-саодати йўлида кенг ва кўп томонлама ҳамкорлик ришталари тортиб қўйиладиган бўлсин».

«Тинчлик ва социализм посбонлигида» китоби ўз мазмунининг бойлиги билан коммунистик идеалларнинг тантанасига ишонч, армиямизнинг ҳозирги шароитдаги юксак тарихий вазифаси чуқур тушунчасини бахш этади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ватан мудофаасини мустаҳкамлаш соҳасидаги хулосалари, тавсиялари социализм революцион ғалабаларининг сезгир посбони, ер юзида тинчликнинг ишончли таянчи бўлган СССР Қуролли Кучларининг жанговар қудратини такомиллаштириш ишида қўлланма бўлиб хизмат қилади.

(«Правда» газетаси, 1979 йил 16 апрель).

1. Брежнев Л. И. На страже мира и социализма. М., Политиздат, 1979.

Наримон Отахўжаев Тошкент тепловоз депосининг механика устахоналарининг электр аппаратлари цехида ишлаб, ўз касбининг устаси сифатида танилган. Шунинг учун ҳам у ремонт қилган электр агрегатлари ҳар доим ўз сифати билан ажралиб туради. Моҳир ремонтчи кундалик ишлаб чиқариш топшириғини ҳам доим орттириб бажариб, ҳамкасбларига ўрнак кўрсатмоқда. Суратда: Н. Отахўжаев.

Н. Сироткин фотоси.

ДЎСТЛИК ФЕСТИВАЛИ

«Ёшларнинг юксак гражданлиги ва интернационализми учун» — «Халқлар дўстлиги» студент театрлари иккинчи фестивалининг шиори ана шундай. Бу фестиваль 16 апрель куни Ўзбекистон пойтахтида очилди.

Шундай санъат байрамларини ўзбеклар диёрида ўтказиш яхши анъана бўлиб қолди. Бундан саккиз йил муқаддам бу ерда биринчи ана шундай фестиваль ўтказилган бўлиб ўшанда бу фестивалда мамлакатнинг етти институти коллективи қатнашган эди. Бу йилги фестивалда иштирокчилар сони 34 тага етди. СССРдаги барча иттифоқдош республикалар энг катта олий техника билим юртларининг вакиллари, шунингдек Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша ва Чехословакиянинг студентлари ижодий коллективлари Ўзбекистон пойтахтига келдилар.

Бу йил ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлайдиган Беруний номли Тошкент политехника институти «Халқлар дўстлиги» фестивалини ўтказиш ташаббускоридир. Ҳозир бу институтда 30 мингдан кўпроқ йигит ва қиз инженер бўлишга тайёргарлик кўрмоқда. Олий ўқув юртида совет ёшлари билан бирга Европа, Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги ўттиз мамлакатнинг вакиллари ҳам олий маълумот олмоқдалар. Студентларнинг ҳаётида ўқиш ва илмий иш билан бир қаторда бадиий ижодиёт каттагина ўрин эгаллайди. Институт клубидаги 50 дан кўпроқ турли бадиий ҳаваскорлик тўгараклари 4 минг студентни бирлаштирган. Студентлар ўзбек драма коллективи, «Сигма» сиёсий қўшиқлар вокал-чолғу ансамбли, қорақалпоқ студентларининг «Айдинлар» ансамбли муваффақиятли ишламоқда. Политехниклар эстрада миниатюралари студентлар театри (СТЭМП) ғоят манзур бўлмоқда. Бу театр юксак бадиий маҳорати учун «Халқ театри» номига сазовор бўлган. Шу фестиваль кунларида бу ижодий коллектив ўзининг 25 йиллигини нишонлайди.

Фестиваль меҳмонлари орасида СТЭМП ветеранлари — театр ва кинонинг таниқли актёрлари Игорь Ледогоров, Роман Ткачук, Марказий телевидение қўғирчоқ фильмлар бирлашмасининг режиссёри Ю. А. Калишев бор. Булар учун студентларнинг театр коллективи катта санъат сари ўзига хос старт майдончаси бўлган эди.

Мамлакат олий ўқув юртларининг ижодий коллективлари фестивалга катта ва хилма-хил программани тақдим этдилар. Улар Тошкентнинг, Ўзбекистондаги бошқа шаҳарлар ва қишлоқларнинг театрлари ҳамда маданият саройлари саҳналарида ўзларининг коммунизм ёш бинокорлари ҳаёти ва меҳнатига, халқлар дўстлиги буюк кучига, ёшларнинг тинчлик учун курашига бағишланган энг яхши асарларини намойиш қиладилар. Ўзбекистон аҳолиси Будапешт, Варшава, Дрезден, Краков, Прага студентларининг ижодиёти билан ҳам таниша олади. Тошкент политехника институтининг студентлари улар билан кўп йиллардан буён дўстона алоқа боғлаб келмоқдалар.

Студентлар фестивалининг қатнашчилари Самарқанд, Олмалиқ, Чирчиқдаги заводлар ва фабрикаларда бўладилар, пахтакорлар ва чорвадорлар билан учрашадилар.

Студентлар фестивалининг тантанали очилиш маросими республика Санъат саройида бўлиб ўтди. Очилиш маросими охирида катта байрам концерти қўйиб берилди. Тантаналарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари И. Г. Анисимкин, А. А. Хўжаев иштирок этдилар.

Фестиваль 23 апрелгача давом қилади.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚАНИНГ ИЖОДИЙ КУЧИ БЕШ ЙИЛЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

ЛЕНИНГРАД. «Социалистик мусобақа, меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракати—омманинг ижодий активлигини ривожлантириш ва янги кишини тарбиялаб камол топтиришнинг қудратли воситаси» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-амалий конференция 14 апрелда шу ерда ўз ишини тамомлади. Социалистик мусобақанинг назарияси ва практикасига доир бир қанча проблемалар муҳокама қилинди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг конференция иштирокчиларига йўллаган табрикномаси, оммавий-ватанпарварлик ҳаракатини ривожлантиришга янги мадад бағишлаганлиги нутқларда таъкидлаб ўтилди. Табрикномада экономика ва маданиятни янада ривожлантиришда мусобақанинг роли чуқур очиб берилган, ҳозирги босқичда унинг сифат жиҳатидан янги хусусиятлари таъкидлаб ўтилган.

Якунловчи ялпи мажлисда социалистик мамлакатлар делегацияларининг раҳбарлари: ВСИП Марказий Комитетининг секретари И. Дьери, БКП Марказий Комитетининг секретари П. Дюлгеров, Вьетнам Касаба союзлари федерацияси ижроия комитети секретариатининг аъзоси Нгуен Там Нго, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, Эркин немис касаба союзлари уюшмаси марказий правлениесининг секретари Х. Хайнтце, Бутун жаҳон касаба союзлари федерациясида Куба меҳнаткашлари касаба союз марказининг вакили У. Рохас, МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, МХРП Марказий Комитетининг секретари С. Жалан-Ажав, ПБИП Марказий Комитети секретариатининг аъзоси З. Зелиньский, РКП Марказий Комитетининг аъзоси, иқтисодий ва ижтимоий ишлар устидан ишчилар назорати марказий кенгаши раисининг биринчи ўринбосари В. Пунган, ЧКП Марказий Комитетининг секретари И. Поледник сўзга чиқдилар.

Конференцияда КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири Е. М. Тяжельников нутқ сўзлади.

Конференция иштирокчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига, ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома қабул қилдилар.

Конференция ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Ленинград область партия комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов иштирок этди.

(ТАСС).

МАҲСУЛОТЛАР ЙИҒИШТИРИБ ОЛИНМОҚДА

Тошкент боғдорчилик-узумчилик совхозлари трестининг ихтисослаштирилган хўжаликлари деҳқонлари эртаги сабзавотни йиғиштириб олишга қизғин киришдилар. Оржоникидзе номли колхоз ва «Партия XXI съезди», «Қорасув» совхозлари республика пойтахтининг савдо тармоқларига редиска, пиёз, саримсоқнинг дастлабки туркумларини жўнатдилар. Бундан ташқари Иттифоқимизнинг олис районларига ҳам эртаги сабзавот жўнатиш бошланди.

Ўсимликларни яхши парвариш қилиш, илғор агротехникани жорий этиш натижасида бу хўжаликларда ҳосилни йиғиштириб олиш ўтган йилдагидан бир ҳафта илгари бошланди. Эндиликда трест хўжаликларида эртаги сабзавот экинлари майдони кенгайтирилиб, салкам тўрт минг гектарни ташкил этди.

Бу йил Ўзбекистон колхоз ва совхозларида полиз маҳсулотлари етиштириш учун салкам 60 минг гектар ер ажратилди. Ҳозир кўпгина хўжаликларнинг сабзавот барвақт экилган участкаларида мўл ҳосил пишиб етилмоқда. Бу ерда экинларнинг қатор ораларига комплекс ишлов берилмоқда ва бошқа агротехника тадбирлари ўтказилмоқда.

Ш. ОБИДОВА.

Сурхондарё области, Жарқўрғон районидаги Норали Боймуродов номли колхозда рапс ўрими қизғин давом эттирилаётир. Рапснинг ҳар гектаридан 300 центнердан ҳосил олинмоқда. Ўрим ғоят тезкорлик ва уюшқоқлик билан олиб борилаётир. Суратда (чапдан) колхоз партия комитетининг секретари М. Даутов, бригада бошлиғи М. Шердонов ва илғор механизаторлардан Г. Ҳайдаров, С. Раҳмонов ўртоқлар.

И. Хўжаев фотоси. (ЎзТАГ).

ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА НИЁЗИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 90 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Комил ЯШИН

ҲАМЗА

(РОМАНДАН ПАРЧА)

Одамлар шу тариқа бири олиб бири қўлётган эди, ўрта бўйли, эчки соқол, шалпангқулоқ, чўмич бурун бир қизиқ ёғи чиқиб кетган тайпоқ дўппини бошига тескари кийиб, йиғламсираганча бозорчиларга мурожаат қилди:

Эй ёронлар, бошгинамда мугузим йўқ,
Такка солай десам, кафтдай кигизим йўқ.
Чориқ йиртиқ, тикай десам, бигизим йўқ,
Шу боисдан ялангоёқ қолдим мано...

Ҳа, Қўқон қишлоқларида кўптирма нондай ерларки бор, ҳаммасига Содиқжон бойвачча хўжайин. Ўттиз йилдан бери чоракорчилик қиламан, бойвачча беш йилдан шу ёққа ҳақ тўламайди. Ўзимди бир сулям ҳам ерим йўқ. Мана кўрасиз, алваттаинки, бу отган ошиғи чув тушган қиморбоздай қизармай ўлгур Этемес эшон ҳам бойга қайишади. Шу боисдан ялангоёқ қолдим мано!

От устида виқор билан ўтирган «ҳазрат» ерсиз деҳқон қиёфасидаги ҳалиги масхарабозни дарра билан бир туширди. Қўлларини пахса қилиб жеркиди:

— Ўшшаймай ўл! Қачонгача еб туриб маърайсан? Аввало бўйнингдаги қарзингни уз, ундан кейин кигиз билан бигиз сўра-да! Манглайингдан кўр, ундоқ ношукурчилик қилма, бадбахт! Худо сени шундоқ паст чоракор, қул, қарол қилиб яратган бўлса, менда нима ҳад? Сабр қилсанг, чеккан барча захматларингнинг ажзини нариги дунёда кўрасан. Қани, гапир. Нега намоз ўқимайсан, нодон?

Қизиқчи «ҳазрат»га тикилиб, маккорона илжайиб қўйди:

— Гапингиз тўғри-ку, аммо лекегин, худонинг ўзи кечирсин, ерни шунча йил оёғим билан тепганим етар, энди бошим билан ҳам тепайми, тақсир...

Яна қаттиқ қаҳқаҳа шағал тўкилгандай бутун бозорни кўтариб ташлади. Жаги кенг, дўнг пешана, кўзлари шилпиқ бир мулла «Астаъфируллоҳ! Астаъфируллоҳ!» деб истиъфор келтирди. Ўртага бир оз ноқулайлик чўкди. Чунки қизиқчи сал «қаттиқ» кетган эди. Бу вазиятни енгиллатиш учун иккинчи қизиқчи «Кичкинажон-кичкина»га ўйнаб, ҳар хил қилиқ билан халойиқнинг ичагини узди. Ўйин тугаши билан бошқа бир қизиқчи оломонга мурожаат қилди:

— Халойиқ! Манави муфтхўрни қаранглар! Бу пуфлаб шиширилган ёлғончи «Қозиман, қўрбошиман», деб бечора деҳқон, косибга жавр қилиб, хотин-қизларига кўз олайтиради. Кеча-кундуз ҳаром-ҳариш ишларга юради. Камбағал деҳқоннинг арз-додига бурнини қоқади, порани иссиқ иликдай ютади. Бундоқ тамаъгир, худобехабар шафақ махсумни калтаклаш савоб. Савобдан қуруқ қолмай, десанглар, эртадан бошлаб, Юпатовнинг Қўқондаги от ўйинига боравера-сизлар, дедию от устида неккайиб ўтирган ҳалига эшоннусха одамни ўпка билан ура-ура бозордан чиқиб кетди. Сайилчилар роҳат қилиб кулиб қолдилар.

Ҳамзага томоша қаттиқ таъсир қилди. Кула-кула Олчинбекка юзланди:

— Танидингизми?

— Бўлмаса-чи, оғзи шалоқ Юсуф қизиқни ким танимайди?!

— Кўп доно одам, — деди Ҳамза, — халқ дардини ундан яхши биладиган киши бўлмаса керак.

— Қўйинг-э, оғзидан боди кириб, шоди чиқадиган бесавод масхарабозни донишманд, дейсиз-а, Ҳамзахон. Доим бачкана қилиқлар қилиб, ажива бўлиб юради. Нимаси донишманд унинг?

— Халқнинг дилидаги дардини билиб, унга малҳам бўлиши билан донишманд. Мен у кишини албатта зиёрат қилишим керак, — деди Ҳамза.

— Ҳа, энди, бўлса бордир. Макаров, Юпатов деган аллақандай кимсалар билан от ўйнатиб кун кўраётган ўша сўлоғи ўйнаган авлиёингизнинг зиёратига улгурасиз, юринг, — деди Олчинбек папиросининг кулини чертиб. Кейин гапни бошқа ёққа буриб, ялпизлади: — Уни-буни қўйинг, қоринлар сурнай чаляпти-ю, арзимаган нарсага баҳслашиб ўтирганимизни қаранг.

Бу таклиф Ҳамзага маъқул тушди. Унинг ҳам қорни очган эди.

Ниёзохуннинг лағмонхонасига бора туриб, Бўронбойни учратдилар. У ҳам томошага алағда бўлиб, овқатланишни унутган экан, кўп таранг қилмай юраколди. Йўлда буларга Умар Полвон ҳам қўшилди.

Лағмондан кейин, чой устида Олчинбек бугунги томошадан олган таассуротлари билан ўртоқлашгиси келиб, гап очди:

— Кўп замонлардан бери бидъату хурофот ўчоқларини роса кўрдик, бундан қутулиш, миллатни бахт-саодат соҳилига олиб чиқиш учун бирдан-бир йўл — маърифат йўлидир.

Ҳамза истеҳзоли табассум билан Олчинбекка бир тикилиб олди-да, босиқ оҳангда жавоб қилди:

— Яккаш шундай дейсиз, дўстим... Тўғри, миллатни ўқитиш керак, миллат маърифатга муҳтож, илмга чанқоқ. Лекин қани мактаб, қани китоб? Мадрасада ҳам фақат бойларнинг фарзандлари ўқийди. Бисот-бағали йўқларнинг аҳволига ким ачиняпти? Уларнинг болаларини ким ўқитади? Қани муаллим?

Гапни яна Олчинбек илиб кетди:

— Жаҳон бозорида Оврупо дунёдорлари билан беллашмоқ учун савод керак. Пулдорларимиз ҳисоб-китоб, иқтисод илмларини сув қилиб ичишлари шарт. Пулни пул топади, бойларимиз ана шу кимёнинг мағзини чақишлари керак-да! Лекин у нодонларнинг виждони кўр. Ҳаммаси завод қуриш ўрнига, қайси йўл билан бўлса ҳамки, катта тўйлар қилиш, масжид-мадраса солиш, қўша-қўша хотин олиш билан овора. Хўжайинимиз Содиқжон бойваччадан бошқа Қўқон бойларининг аксарияти мактаб, маърифат деган сўзларни эшитсалар, имонлари саксон газ нарига сапчийди. Э, қўйинг, қайси бирини айтасиз! — У чойнакнинг қопқоғини шиқиллатиб чой сўради.

— Ҳозир, садаға! — деди сайилда чойхона очган Жавлон ака. У эпчил, ҳар нарсага астойдил ёпишадиган бир киши эди. Оташдонда қизиб ётган гулдон чойнаклардан бирини олиб жўмрагидаги сочиқ билан артганча буларнинг олдига қўяркан, Ҳамзага сўз қотди:

— Кейинги пайтларда кўринмай қолдилар? Мадрасада кеча-кундуз китобдан бош кўтармай таҳсили илм қиляптиларми дейман?

Унинг гапи жавобсиз қолган бўлса ҳам, ўтиришга руҳ киритди, зеро, ваъсиг хозир ҳам жиндак дафъи савдо қилиб ўтиришни тақозо этарди. Ҳамза бу хушчақчақ, дўлвор самоварчига маънoли жилмайиб қўйди-да, илтимос қилди:

— Жавлон ака, суви қочмаган гаплардан бўлса айтинг, эшитайлик.

Олчинбекнинг бачкана гапларга хуши бўлмагани учун суҳбат нишабини бошқа ёққа бурди: — Катталарга кечки мактаб очамиз. Сиз ҳам кириб ўқинг, мактаб ёнингизда бўлади, — деди у Жавлон акага синовчан тикилиб.

— Бе, энди ўқиб маҳаллага имом бўлармидик, ёшлигимиз чой ташиб, чилим солиб ўтди-кетди, садаға!

Унинг бу гапида изтироб, маъюслик, айни пайтда беназир бир хушчақчақлик ҳам бор эди.

Ҳамза газетага тикилиб ўтирди. Олчинбекнинг миллий боёнлар ҳақидаги сўзлари таъсир қилган эди: «Дўстим Олчинбек... ўзи давлатманд хонадондан... Лекин ҳамма учун бирдек ачинади, аломат, олижаноб йигит. Қани энди, барча ёшларимиз Олчинбекка ўхшаб жаҳолат асоратида қолган, забун ва тутқун миллат учун ёниб, унинг қайғусини чекса... У бир оздан кейин бош кўтариб:

— Қўяверинг, Жавлон ака, сизни ўзим ўқитаман, — деди самоварчига кулиб.

Шу пайт бирдан шиддатли овоз эшитилди:

— Чилим!..

— Ҳозир, бойваччам, — дея Жавлон ака дарҳол чилимнинг сувини янгилаб, сархонасига тамаки босди, устига чўғ ташлаб, бойвачча ўтирган чорпоя томон югурди.

Оёғига этик, эгнига қора камзул, устида майда йўлли беқасам тўн кийган бу бадқовоқ, баджаҳл одам бармоғидаги гавҳар кўзли узукни намойиш қилганча чилимни кулдиратиб чекди. Оғзидан пағa-пағa тутун чиқарди, сўнг товушини пасайтириб сўради:

— Анави ўтирган хезимкашларни танийсанми, Жавлон?

— Ҳа, танийман, бойвачча, анави, газит ўқиб ўтирган йигит қўқонлик ёш шоир Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий бўладилар, униси Содиқжон бойваччанинг мирзаси...

— Уни-ку таниб турибман. Лекин Ҳамза деганинг дилимга ўтирмади, эгилиб салом ҳам бермайди. Шоирман деб керилиб кетган, беадаб кўринади, жадид.

— Сизни танимади чоғи, бойвачча, бўлмаса албатта саломлашарди, у жуда одобли йигит, — деди Жавлон ака.

— Ўзимни танитиб қўяман... Феълимни биласан-ку.

Жавлон аканинг дилига ғулғула тушди. Бойвачча эмиш... Бу ўттиз икки гўлахга ўт қўйган каллакесар Эргаш ўғри эди. Бало қазодек қаёқдан пайдо бўлди? Искардидан ортиқроқ ичибди чоғи, роса айниб, алжираяпти.

Ҳамза ҳамон газетага тикилиб ўтирарди, бирдан бошини кўтариб Олчинбекка қаради-да, газетани унга кўрсатди:

— Ҳурматли шоиримиз Абдулла Авлоний яна бир хўп гапни айтибдилар-да, мана эшитинг, Олчинбек:

Бизим Тошкентимизда қишда лой кўп!
Пули кўп, ақли кам, бемаъни бой кўп!

Бўшаган чойнакларни олиб кетаётган Жавлон ака шеърни илғаб олиб, қаҳ-қаҳ отиб кулиб юборди. Нимдош чопонининг енги билан кўзларини артиб:

— Э, шоирлар бор бўлсин! Халқнинг дилидаги гапни топиб айтишади барака топкурлар. — деди, кейин Ҳамзага шивирлади: — Бунақанги тўқими тескари, қилдан қийиқ топиб бақирадиган, устидаги ярқироқ энгилларига қувонадиган, лекин тарихча ақли йўқ, бўйни йўғон аҳмоқ бойлар ўзимизнинг Қўқонжонда ҳам бир талай. Ҳа, энди, шунақаси ҳам булар экан-да, — дея нариги чорпояга чой кўтариб ўтиб кетди Жавлон ака.

— Абдулла Авлонийни ҳурмат қиламан. Бироқ бу шеъри менга манзур бўлмади, Ҳамзахон. Тўғри, бойларимизнинг аксарияти нодон... бу ҳақда мен ҳам ҳозиргина айтиб ўтдим, лекин эсҳушли, маърифатпарвар бойларимиз ҳам кўп, ҳаммасини ҳам ақли камлардан, дейиш калтабинлик, миллатни менсимаслик бўлади. Ҳа, сарватдорлари бўлмаган миллат ер юзидан ном-нишонсиз кетади. Мана, олайлик, андижонлик Миркомилбойни... Туркистонда ундан бадавлат одам йўқ. Етти завод, ҳисобсиз олтин, еру мулк. Тошкент, Андижон, Швейцария банкларида сармояси ачиб ётибди. Ана шундай ҳиммати баланд бойларимиздан, масалан хўжайинимиз Содиқжон бойвачча. Бу зотдан янги усулда мактаб очмоқ, маориф ишларимизни ривожлантирмоқ учун иона сўрасак, йўқ демайдилар. Бунга имоним комил. Сиз Содиқжон бойвачча хизматига яқинда кирдингиз. Мен мана, роса уч йил бўлади, шу даргоҳдаман. Бойвачча кўп танти, сахий, маърифатпарвар, камбағалга қайишадиган одам. Унинг киштуригига файзу барака тилайлик, у зотга бағишлаб шеърлар, газеталарга қутловлар ёзинг. Ахир у киши дума аъзоси-я! Бизга мактаб, босмахона, кутубхона очиб берадилар.

Индамай ўтирган Бўронбой луқма ташлаб қолди:

— Миён Қудрат, Камол қозилар бор. Янги усулдаги жадид мактабига йўл қўйишармиди?! Мактабингизга ўт қўйиб кулини кўкка совуришади.

— Фикрингиз ғалат. Содиқжон бойваччани Миён Қудрат, Камол қозилар ҳам ҳурмат қилишади. У киши бир оғиз айтсалар, ҳазрат ўзлари фатво берадилар. Ҳа, хўжайинимиз фидойи одам, жадидларга мадад берадиган ҳам фақат ўша, — деди оғзини тўлдириб Олчинбек.

Ҳамза яна узоқ ўй суриб кетди: «Дўстим Олчинбек ҳақ. Жамиятимизда боёндан бошқа ақлаввал раҳнамо бўладиган табақа йўқ. Тақдиримиз муллои забардаст, уламои киромларимизга қолса, яна хароб бўламиз. Юз йиллардан буён эл-юрт ҳолига йиғлаймиз. Бу кулфатларнинг ҳаммасига сабабкор — жоҳил зоҳидлар, сохта уламолар! Миллат жаҳолат ботқоғига ботган, илмсиз, уларга биз каби маърифатпарвар янги зиёлилар, домлалар тили билан айтганда, жадидлар, раҳбарлик қилиши учун ақлидрокдан ҳам илгари яна бир нарса — маблағ, давлат, сармоя керак! Бизда ўша йўқ. Сармоя бойларимизнинг пўлат сандиқларида! Бойларнинг қўли ҳамиша узун — қаёққа узатса етади. Агар улар Олчинбек айтганидек, инсофга келиб, миллат учун қайишиб, миллатнинг бахт-саодати учун бир қисм давлатларини иона қилсалар олам гулистон! Фақат пулдорларимизни адлу инсофга чақирмоқ, уларни шафқат ва хайрия йўлларига етакламоқ зиёлиларимиз зиммасида турган муқаддас вазифадир. Барча чораларни кўриб, бойларимизни роҳ-ростга солмоқ зарур. Мадрасани ташлайману янги усулдаги мактаб очиб бойларимизни бир азмойишга оламан».

Шу каби хаёллар дилидан ўтаётган Ҳамза Олчинбекка ялт этиб қараб сўз қотди:

— Лекин мен яқинда бир бойнинг камбағалга берган фитри рўзасини ноғоҳ кўриб қолиб ёқамни ушладим. Арзимаган нарса билан у қилган барча гуноҳларидан фориғ бўлиб олди. Унинг учун мен уялиб кетдим. О, дўстим, шуларга куни қолган миллатнинг ҳолига йиғламай бўладими? Ҳа, йиғлаб-йиғлаб газетага мақола ёздим.

— Фитри рўза берган бойни кўкларга кўтариб мақтагандирсиз? — деди истеҳзоли илжайиб Бўронбой.

— Роса саваладим!

— У қайси қурумсоқ экан? — деб сўради Олчинбек

— Ўша, сиз кўкларга кўтарган ўзимизнинг хўжайинимиз, қўқонлик Содиқжон бойвачча, — деди Ҳамза. — лекин номини ёзмадим, бу галча аядим.

Олчинбекнинг ранги ўзгариб, дами ичига тушиб кетди. Кейин ўзини тутиб олиб, гинахонлик қилди:

— Оббо, ишнинг пачавасини чиқарай дебсиз-ку, дўстим Нега маслаҳат солмадингиз? Агар сезиб қолса, у энди бизга қора чақа ҳам бермайди. Миллат, ватанга ҳам тескари қарайди, иккимизни Қўқондан чиқариб юборишдан ҳам тоймайди. Мен унинг феълини яхши биламан. Жуда тезсиз-да тезсиз!

— Бу янги гап. Чиқариб юборади, денг? Ҳозиргина уни Ҳотамтой даражасига кўтариб мақтаётувдингиз-ку? Начора, ҳайдаса этакни қоқиб, Қўқондан чиқиб кета берамиз-да Нега шу кунгача буни менга билдирмадингиз? — деди Ҳамза сал қизишиб

— Ўқиб таҳсил илм айла, маориф шарбатин ютгил,

Танингни жаҳлдан қутқар, ғами миллат билан ўтгил, — деб бонг урган миллат шоирининг нафсониятини койитишдан ўзимни тийган эдим, — деди Олчинбек бўшаган пиёлани Бўронбойга узатиб.

— Дўст ачитиб сўзлар, деган матал бор. Агар хатоим бўлса кўрсатинг, тузатай. Ахир қадрдон дўстмиз-ку! — деди Ҳамза Олчинбек нимага шама қилаётганини дафъатан англамай.

— Майли, айт десангиз, айтаман. Билмадим, сизнинг қулоғингизга етиб келдими, йўқми, Қўқонда дув-дув гап, нима дейсанки, «Янги саодат» деган шалоқ китобида Ҳамза Ҳакимзода эркак зотини тупроқ билан тенг қилиб, сочи узун, ақли калта аёлларни кўкларга кўтарибди...

(Боши газетанинг 14 ва 15 апрель сонларида).

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

«ОЛИМПИАДА-80»ГА ГУЛ КУЧАТЛАРИ

Избоскан районидаги Мичурин номли совхоз боғбонлари 1980 йилда Москвада қурилаётган олимпиада шаҳарчаси учун 30 минг туп гул кўчати тайёрлаб беришга буюртма олган эдилар.

Улар яқинда ўн хил аъло навли гуллардан 36 минг туп кўчатни махсус поезд билан Москвага жўнатдилар. Бу гул кўчатлари янги бунёд этилаётган Олимпиада шаҳарчаси хиёбонларига ўтқазилади.

Т. МАМАСОЛИЕВ,
Андижон области.

АВИАКАССА ОЧИЛДИ

Яқинда Ғузор райони аҳолисига яна бир қулайлик яратилди. Қарши шаҳар транспорт агентлиги томонидан Ғузор шаҳрида авиакасса очилди.

Йўловчилар шаҳар марказидаги автовокзалда жойлашган 5-авиакассадан мамлакатимизнинг барча шаҳарларига бориш учун самолёт билетларини сотиб олишлари мумкин.

А. АБДУЛЛАЕВ,
Қашқадарё области.

ҚАЛБ ИЗҲОРИ

Кўзимни очиб, ён-веримга қарадим-у боқишлари мулойим, оқ халатли аёлни кўрдим. У томиримни ушлаб, юрагимнинг уришини текшириб кўраётган экан. Қаердалигимни сўрадим.

— Тинчланинг, холажон! Ҳеч хавотир олманг, албатта, соғайиб кетасиз! — деб далда берди у.

Кеча кечқурун бирданига юрагим санчиб, ҳушимдан кетганлигимни эсладим. Кейин билсам, мени «Тез ёрдам» машинасида 17-шаҳар касалхонасига олиб келишган ва шифокор Гавҳархон Музаффарова туни билан ёнимда мижжа қоқмай чиққан экан.

Мен касалхонада бир ойча даволандим, батамом соғайиб, фарзандларим ёнига қайтдим. Бунда ўзининг ширинсуханлиги, хушмуомалалиги ва ишчанлиги билан беморлар дардига малҳам бўлаётган врач Г. Музаффарованинг хизматлари катта бўлди. Раҳмат сизга, Гавҳархон!

А. САЪДУЛЛАЕВА,
Тошкент шаҳри.

БЕЛКУРАК ҚИДИРИБ...

Мактабларда тозалик ва ободончиликка яхши эътибор берилмоқда. Уларда шанбаликлар ўтказиш анъана тусига кириб қолган. Ҳашарда ўқувчилар билан бирга ота-оналар ҳам иштирок этмоқдалар. Лекин оддий белкуракнинг йўқлиги ишимизнинг белига тепмоқда.

Белкурак қидирмаган жойимиз қолмади. Тошкент шаҳридаги деярли ҳамма хўжалик моллари магазинларида бўлдик. Бироқ, биронта ҳам магазиндан қидирган нарсамизни топа олмадик.

— Бир неча йилдан буён магазинларга белкурак келтирилмаяпти, — деб жавоб қилишди сотувчилар.

Наҳотки, Тошкентдай шаҳриазимда оддий бир белкурак топилмаса.

Р. АВАЗОВ,
шофер.

* * *

Шунингдек, редакциямизга газетхонлардан тошкентлик М. Қодирова, оҳангаронлик Т. Хушназаров, ангренлик У. Жўраев, самарқандлик М. Раҳматов, А. Баротов, Н. Бердиалиев, Н. Ҳамидов, фарғоналик У. Ҳамдамов, Р. Султонов, андижонлик С. Мўйдинов, А. Солиев, О. Шодмоналиев, бухоролик Ш. Кудратова, сурхондарёлик О. Жуманазаров, У. Ҳожиев, москвалик студентка М. Раҳимова, қашқадарёлик Ж. Мўйсинов, Қ. Бойқувватов, Ҳ. Назаров, наманганлик А. Бекмирзаев ва бошқалар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

ОЛАМДА НИМА ГАП

«ҚАҲРАМОНОНА ЗАФАРЛАР ДОСТОНИ»

Америка меҳнаткашларининг «Дейли уорлд» газетаси ўртоқ Л. И. Брежнев «Қўриқ» китобининг бобларини «Улуғ ғалаба» деган сарлавҳа остида чоп эта бошлади. Газета КПСС ва Совет давлатининг бепоён қўриқ ерларини ўзлаштириш соҳасида жонбозлик билан кенг кўламда олиб бораётган ишларини, совет халқининг ажойиб меҳнат ғалабалари тарихига олтин ҳарфлар билан ёзилган фаолиятини ёрқин тасвирловчи шу китоб саҳифаларини кўчириб босмоқда.

«Дейли уорлд» газетасининг бош редактори К. Уинтер бундай деди: Леонид Ильич Брежнев асарларининг газетамиз саҳифаларида эълон қилинаётганлиги Қўшма Штатлардаги барча меҳнаткашлар учун, Советлар мамлакатининг ҳамма дўстлари учун катта ва тўлқинлантирувчи воқеадир. Л. И. Брежневнинг эсдаликлари шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, улуғ совет халқи қаҳрамонона зафарларининг чинакам достонидир. КПСС оммани сафарбар қила олди ва кўрсатган намунаси билан уни илҳомлантириб, совет кишисининг бахт-саодати йўлида қўриқ ерларини қатъий штурм қилишга бошлаб борди.

К. Уинтер яна бундай деди: Л. И. Брежневнинг китобида меҳнаткаш совет халқининг коммунизм идеалларини рўёбга чиқариш учун табиатни инсонга хизмат қилдиришни кўзда тутган буюк бунёдкорлик фаолияти жуда яққол тасвирланган. Бу асар ҳаёт ҳақиқати, қўриқ ерлардаги меҳнат жасоратининг қаҳрамонона йилномасидир.

«Қўриқ» китоби совет халқининг буюк жасоратини аниқ-равшан кўрсатиб беради. Совет халқи ноқулай келган иқлим ва об-ҳаво шароитларига қарамай, социалистик қишлоқ хўжалиги тажрибасини қўлланиб, барча ресурслардан мамлакат манфаатлари учун фойдаланди. Қўриқ ерларни ўзлаштиришга бевосита раҳбарлик қилган ўртоқ Л. И. Брежнев бу соҳада шахсан жуда катта хизмат кўрсатди. Унинг буюк тажрибаси, эҳтиросли партиявийлиги ва принципиаллиги совет кишиларини янги меҳнат зафарларига доим илҳомлантириб келди ва илҳомлантирмоқда, деб таъкидлади «Дейли уорлд» газетасининг бош редактори.

Совет давлати атоқли раҳбарининг ҳаётидаги муҳим боб ҳақидаги қисса, деб ёзади «Дейли уорлд» газетаси, социалистик давлат ўзининг бутун куч-ғайратини энг муҳим лойиҳани бажаришга қандай сафарбар қилганлиги, совет кишилари қийинчилик ва машаққатларини енгиб, янги ерларга ҳаёт бахш этганлиги тўғрисида аниқ тасаввур беради. Бу китоб халқ оммасига партиявий раҳбарликнинг ленинча услуби амалга оширилаётганлигини яққол исбот қилади.

В. МАТЯШ,
ТАСС мухбири.

СССР—ЧИН ДЎСТИМИЗ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Таниқли сиёсий арбоб, Ҳиндистон-Совет маданий жамиятининг раиси К. П. Ш. Менон «Амрита базар патрика» газетасида қуйидагиларни ёзади: Ҳиндистоннинг бир неча ўн йиллардан буёнги тараққиёти турли соҳаларда Ҳиндистон—Совет ҳамкорлиги билан чамбарчас боғланган. СССРнинг ёрдами Ҳиндистон экономикасини тиклашда ҳал қилувчи роль ўйнади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг 1973 йилда Ҳиндистонга қилган визити, деб таъкидлайди К. П. Ш. Менон, ҳар икки мамлакатнинг тарихида энг муҳим босқич бўлиб қолди. Ўша вақтда СССР билан Ҳиндистон ўртасида иқтисодий ҳамкорлик ва савдо-сотиқ ҳамкорлигини янада ривожлантириш тўғрисида имзоланган битим ҳар икки мамлакатнинг ўзаро муносабатларини янги босқичга кўтариш имконини берди.

СССР, деб уқтириб ўтади К. П. Ш. Менон, Ҳиндистоннинг чинакам, беғараз дўсти эканлигини яна бир марта яққол тасдиқлади. Яқинда Деҳлида олиб борилган Ҳиндистон— Совет музокаралари алоқаларимиз йилномасида янги муҳим воқеа бўлди. Шу музокаралар давомида СССР билан Ҳиндистон ўртасида иқтисодий, савдо ва илмий-техника ҳамкорлигининг узоқ вақтга мўлжалланган программаси имзоланди ва энг муҳим халқаро проблемалар юзасидан томонларнинг нуқтаи назари бир хил ёки бирбирига яқин эканлиги таъкидланди. СССР билан Ҳиндистон имзоланган ахборотда Хитой қўшинларини Вьетнам территориясидан дарҳол, сўзсиз ва батамом олиб чиқиб кетишни қатъиян талаб этдилар, деди К. П. Ш. Менон.

ФАМ ВАН ДОНГ БИЛАН СУҲБАТ

ЖАКАРТА. (ТАСС). ВСР ҳукуматининг Бош министри Фам Ван Донг бундай деди: Вьетнамнинг икки томонлама проблемаларни ҳал этиш учун Хитой билан музокаралар олиб бориш тўғрисидаги таклифи бизнинг дўстона Вьетнам—Хитой муносабатларини тиклашни, Жануби-Шарқий Осиёда тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга кўмаклашишни астойдил истаётганлигимизни яна бир марта исбот қилмоқда.

Аммо Хитой маъмурларининг олиб бораётган сиёсати, деди у Индонезиянинг Антара агентлиги мухбири билан суҳбатда, ўзгарган эмас, бу сиёсат ҳамон Вьетнамга нисбатангина эмас, балки шунингдек бизнинг регионимиздаги бошқа мамлакатларга нисбатан ҳам гегемонизм ва экспансионизм принципларига асослангандир. Пекиннинг манманлиги Хитой раҳбарларининг баёнотларида очиқ кўриниб турибди. Улар қўшни давлатларга территорияларни даъво қилмоқдалар. Шуни ҳам эсда тутиш керакки, ягона, суверен ва мустақил Вьетнамнинг мавжудлиги Пекиннинг экспансиячилик планларининг амалга оширилишига халақит бермоқда.

Бош министр Вьетнам, Лаос ва Кампучия халқлари Пекин ўтказиб келаётган буюк давлатчилик экспансионизми ва гегемонизми сиёсатига қарши курашмоқдалар, деб таъкидлади. Вьетнам, Кампучия ва Лаос ўртасида бирдамликни мустаҳкамлаш — умумий душманга қарши кураш, муқаддас миллий ҳуқуқларни ҳимоя қилиш йўлидаги зарур талаблардан бирйдир.

Вьетнам, Лаос ва Кампучия бирдамлигининг, деди Фан Ван Донг, «Ҳинди-Хитой федерацияси» деб аталган федерация билан ҳеч қандай алоқаси йўқ.

Пекин шу учала мамлакатни бир-биридан ажратиш ва заифлаштириш, шундай қилиб навбати билан уларни босиб олишни енгиллаштириш учун федерация деган сафсатани сотмоқда. Вьетнам, Кампучия ва Лаос халқлари Жануби-Шарқий Осиёда тинчлик ва барқарорлик манфаатлари йўлида ўзаро яхши муносабатларни ривожлантиришга, ҳамкорлик ва бирдамликни мустаҳкамлашга интилмоқдалар. Бу нарса фақат шу учала мамлакатнинг ўзигагина алоқадор бўлиб, ҳеч кимнинг бу ишга аралашишга ҳаққи йўқ.

Бош министр айтдики, Совет Иттифоқи ҳамиша Вьетнамнинг дўсти бўлиб келди ва Вьетнам халқига, унинг мустақиллик ва озодлик йўлида олиб бораётган курашига катта ва амалий ёрдам ҳамда мадад бериб турди ва ҳозирда ҳам шундай ёрдам ва мадад бериб турибди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● МАДРИД. Испаниядаги мингдан кўпроқ аҳоли пунктларида коммунистлар билан социалистлар ҳоким қилиб сайланган. Испания Компартияси билан Испания Социалистик ишчи партияси аралаш комиссияси вакилларининг бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида шу тўғрида маълум қилинган. Маълумки, апрель ойи бошида мамлакатда муниципал сайлов бўлган эди.

Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда. муниципалитетларга Компартия билан Испания Социалистик ишчи партияси намояндалари раҳбарлик қиладиган районларда мамлакат аҳолисининг қарийб 70 проценти яшайди.

● ДАМАШҚ. Исроил маъмурлари босиб олинган араб ерларида Садат режими билан Тель-Авив ўртасидаги сепарат тил бириктирувини рад этаётган ватанпарварларга қарши жабр-зулм кампаниясини авж олдириб юбордилар.

Босқинчилар Рамаллах шаҳрида Иордан дарёси ғарбий соҳилидаги фаластинлик ишчилар умумий иттифоқи раҳбарлик органининг аъзоси Маҳмуд аш-Шайх билан бинокор ишчилар касаба союзининг секретари Ҳусайн Муҳаммад Тавилни қамоққа олдилар. Улар турмага ташландилар.

(ТАСС).

ШАРҲЛОВЧИ МИНБАРИ

МУҲИМ БОСҚИЧ

Испанияда маҳаллий ҳокимият органларига ўтказилган сайловлар бу мамлакат сиёсий ҳаётидаги муҳим воқеа бўлди. Муниципал сайловлар ўтган йили қабул қилинган конституция натижасида Испанияда рўй бераётган сиёсий жараёнларнинг барқарорлигини, 36 миллионлик испан халқининг мамлакатдаги демократик ўзгартишларни қўллаб-қувватлаётганлигини намойиш этди.

Маълумки, Испанияда генерал Франконинг фашистик диктатураси 40 йил мобайнида ҳукмронлик қилиб келди. Антифашистларнинг испан халқи озодлиги йўлидаги неча йиллик мардонавор кураши, бу кураш билан халқаро бирдамлик, франкизмнинг чуқур ички танглиги ана шу фашистик диктатуранинг таназзулга учрашига ва Испаниядаги демократик ўзгартишларга сабаб бўлди. Бунинг натижасида икки йил муқаддам мамлакат парламентига биринчи марта эркин сайлов ўтказилди . Лекин бу парламентнинг вазифаси чекланган бўлиб, у мамлакатдаги мавжуд эски фашистик қонунларга барҳам бериши, конституцияни ишлаб чиқиши ҳамда қабул этиши лозим эди. Ўтган йилнинг охирида Испанияда ўтказилган референдум мамлакатнинг янги конституциясини тасдиқлади ва шу тариқа 1976 йилдан кейин мамлакатда рўй берган ижобий ўзгартишларни мустаҳкамлади.

Испанияда шу йилнинг 1 мартида навбатдан ташқари ўтказилган парламент сайлови натижалари испан халқининг ўтмишдан юз ўгирганлигини ва демократик ўзгартишлар жараёнини қўллаб-қувватлаётганлигини яққол кўрсатди. Янги парламентдаги кучларнинг нисбати 1977 йил 15 июнда сайланган парламентдан сезиларли фарқ қилмайди. Унда-ги депутатлар ўринларининг кўп қисми аввалги сайловда бўлганидек, мамлакатнинг учта энг нуфузли сиёсий ташкилоти: ҳукмрон демократик марказ иттифоқи, Испания Социалистик ишчи партияси ва Испания Коммунистик партияси аъзолари ўртасида тақсимланди. Улар орасида биринчи ўринни парламентнинг қуйи палатасидан 167 ўринни олган А. Суарес бошчилигидаги ҳукмрон демократик марказ иттифоқи эгаллади. Бу ҳукмрон партиянинг муваффақият қозонишида аввало унинг тутган реалистик сиёсати, мамлакатни демократлаштириш жараёнидаги иштироки сабаб бўлди. Сайловчиларнинг 5 миллиондан ортиғи ўз овозларини мамлакатдаги иккинчи партияга — Испания Социалистик ишчи партиясига бердилар. Испания Коммунистик партиясининг сайловларда эришган муваффақиятини алоҳида қайд қилиш керак. Испания Компартияси депутатлар палатасидан 23 ўринга эга бўлиб, мамлакатда ўз таъсири жиҳатидан учинчи ўринда турган сиёсий кучдир.

Испанияда шу йил 3 апрелда бўлиб ўтган муниципал сайловлар мамлакат сиёсий ҳаётида парламент сайлови каби муҳим аҳамиятга эга бўлди. Чунки конун чиқарувчи олий ҳокимият — парламент янги демократик Испаниянинг сиёсий кучи бўлгани ҳолда, эски муниципалитетлар ҳамон жойлардаги ҳокимият сифатида франкочилар қўлида қолаётган эди. Улар эса Испаниядаги демократлаштириш жараёнига халақит бердилар, ҳеч қандай иш олиб бормай энг муҳим проблемаларни ҳал этишдан бўйин товладилар. Турли партиялар, коалициялар ва группалар мамлакатдаги саккиз минг муниципалитетдаги қарийб 70 минг маслаҳатчи ўрнига 200 мингдан ошиқ номзодни кўрсатдилар. Ўз кучларини бир жойга тўплаган коммунистлар ва социалистлар муниципал сайловда муваффақиятга эришдилар. Уларнинг 50 мингдан зиёд аҳолиси бўлган пунктларнинг кўпчилигида ҳукмрон демократик марказ иттифоқидан ўзиб кетганлигини айтишнинг ўзи кифоя. Шу тариқа ҳозирги пайтда Испаниянинг социал-сиёсий ҳаётини демократлаштириш жараёни тугалланди ва у янги босқичга қадам қўйди.

Барча капиталистик давлатлар сингари Испания ҳам ўз бошидан жуда оғир иқтисодий қийинчиликларни кечирмоқда. Мамлакатда 1 миллиондан ошиқ ишсиз бор. Пулнинг қадрсизланиб бораётгани ва нарх-навонинг ошаётганлиги испан меҳнаткашларига оғир юк бўлиб тушмоқда. Шу сабабли Испаниянинг А. Суарес бошчилигидаги янги ҳукумати олдида ана шу мураккаб проблемаларни ҳал этишдек муҳим масалалар турибди.

А. РЎЗИЕВ.

Ахборот

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

«ШУҲРАТ ҚЎРҒОНИ» КОМПЛЕКСИ

Қарши шаҳрида Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлган қашқадарёлик 18 минг жангчи хотирасига бағишлаб, «Шуҳрат қўрғони» комплекси бунёд этилмоқда. Ёдгорлик ансамбли лойиҳасини Киевдаги «Художник» ижодий устахонасининг таниқли архитектор-монументалисти Юрий Павлович Шьченко яратган.

«Шуҳрат қўрғони» комплекси тўрт гектарга яқин майдонни эгаллайди. Унда махсус ошхона, электр пульт, дам олиш ва овоз ёзиб олиш хоналари бўлади. «Шуҳрат қўрғони»нинг обелиски эллик метр баландликка ўрнатилади. Мармар тошга ўн саккиз минг жангчининг номи зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қўйилади.

Комплекс жадал суръатлар билан қуриляпти. Уни «Қаршипромжилстрой» трестининг 25-механизациялашган кўчма колоннаси бунёд этмоқда. Қурувчиларга ўнга яқин қурилиш коллективи, жамоатчилик, пенсионерлар, кўп минг сонли комсомол-ёшлар яқиндан ёрдам беришмоқда. Область меҳнаткашларининг таклиф ва истаклари асосида Давлат қурилиш банкининг область идорасида махсус счёт очилди. Умумхалқ ҳашаридан тушган маблағ ана шу счёт орқали ёдгорлик фондига ўтказиляпти.

Бир сўз билан айтганда, ёдгорлик қурилишига ҳамма ўз ҳиссасини қўшмоқда. Мемориалга ишлатиладиган жиҳозлар Киев, Ленинград, Житомир шаҳарлари ҳамда Германия Демократик Республикаси, Чехословакия, Польша саноат корхоналаридан келиб турибди.

Э. ЖЎРАЕВ,
Қарши шаҳри.

КУМУШ ТОЛА БУНЁДКОРЛАРИ

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН

Октябрь Революцияси орденли «Бешариқ» совхози пиллакорлари ўтган йили 1060 қути уруғни парвариш қилиб, етмиш уч тонна аъло навли пилла ҳосили етиштириб, йиллик планни 107 процент адо этган эдилар. Совхоз пиллачилари бу йил 1100 қути қурт уруғи боқиб, тўқсон тонна пилла топшириш мажбуриятини олдилар.

Шу кунларда олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш учун қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Қурт боқиладиган 906 хона дезинфекция қилинди ва ремонтдан чиқарилди. Тутлар ўғитланиб, суғорилди, 29 минг туп кўчат экилди.

Совхозда илғор пиллачилар тажрибасини кенг ёйишга алоҳида эътибор берилмоқда. Моҳир пиллакор, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Санталатой Комилова ҳар йили пилладан юқори ҳосил етиштириб келади. Унинг тажрибасини ўрганаётган Ўктамой Умурзоқова, Моҳинисо Қаюмова каби юздан ортиқ пиллачи ҳар қути уруғдан 120 килограммдан пилла олиш учун курашаётир.

Э. МУҚИМОВ,
Фарғона области.

АВТОТРАНСПОРТЧИЛАР АҲДИ

«Узгоскомсельхозтехника» Қизилтепа районлараро бирлашмаси автотранспортчилари москвалик илғор корхоналар ишчиларининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, коммунистик шанбаликда 48,5 минг сўмлик иш бажаришга аҳд қилдилар. Шу куни 335 ишчи меҳнат вахтасида туриб ишлайди. Шанбаликда Қизилтепа, Ғиждувон, Шофиркон, Вобкент районларига 25 та қишлоқ хўжалик техникаси, 17500 тонна минерал ўғит етказиб берилади.

Ж. Жумаев, Н. Бозоров, А. Ҳамроев сингари шофёрлар ўз нормаларини ошириб бажариб, 21 апрель куни беш йиллик планларини уддалашга сўз бердилар. Бирлашма коллективи шу куни тўпланган маблағдан 682 сўмини беш йиллик фондига ўтказади.

Д. БАҲРОНОВ,
Бухоро области.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

„ҚЎШИҚЛАРИМ СИЗГА"

Республикамиз санъат мухлислари Москва эстрадасининг талантли солисткаси, Бутуниттифоқ қўшиқ конкурсларининг лауреати Валентина Толкуновани, унинг ажойиб қўшиқларини яхши билишади. Валентина Толкунова пойтахтимизда меҳмон бўлиб турибди. Жамоатчи мухбиримиз, Тошкент олий партия мактабининг тингловчиси Жўра ФОЗИЛОВ у билан учрашиб, қуйидаги интервьюни олди:

— Мамлакатимизга, қолаверса, чет элларга довруқ таратган Тошкент шаҳри ҳақида ҳар қанча фахрланиб, қувончга тўлиб гапирса арзийди. Биз, санъаткорлар бу ажойиб масканда концертлар беришни ўзимиз учун катта шараф ва масъулият деб биламиз. Тошкентда бир неча бор бўлган бўлсам-да, бу ерга ҳар гал катта тайёргарлик кўрган ҳолда келаман. Шуни фахр билан айта оламанки, бир неча янги қўшиқларимнинг «премьераси» шу ерда қайд қилинган, яъни уларни илк бор Тошкентда куйлаганман. Совға сифатида тайёрлаб келган ана шу асарларим бу ерда илиқ кутиб олинганини ҳеч қачон унутган эмасман, унутмайман.

Бу галги гастролимда менга Москва эстрадаси солистлари Галина Бовина ва Вадим Линьковский ҳамроҳлик қилмоқда. Маълумки, бу икки санъаткор оригинал дуэт сифатида шуҳрат қозонишган. Шимолий Осетиянинг «Ассалом, қўшиқ!» вокал-чолғу ансамбли ҳам биз билан ҳамнафасликда концертлар бераётир.

Тошкент репертуаримда «Қизлар» деб аталган янги қўшиқ бор. У композитор В. Мигуля ва шоир М. Рябинин ижодига мансуб. «Эҳ, пучуқ, пучуқвойлар» қўшиғим ҳам деярли янги. Уни Халқаро болалар йили муносабати билан кичкинтойларга атаб айтаман. Бошқа тароналар эса, бир неча йиллардан бери программамдан тушмай келаётган, ҳамиша томошабинлар талаби билан куйланадиган қўшиқлардир. Ана шу асарлар соф севги-муҳаббатни, инсонийликни, Ватанга муҳаббатни, халқлар дўстлигини, тўғрироғи, замондошимизнинг беғубор қалб туйғуларини тараннум этгани учун ҳам кўпчиликка маъқул бўлганлигидан хурсанд бўлиб юраман.

Ижодий план ва режаларим ранг-баранг, кенг. Биринчи майда Марказий телевидение орқали намойиш этиладиган «Огонёк»да иштирок этишга таклиф қилинганман. Унда грузиялик Вахтанг Кикабидзе билан ҳамкорликда композитор А. Изотов ва шоир С. Гершанованинг «Ҳеч ниманинг охири йўқ» қўшиғини ижро этамиз. Бу йил Украинада РСФСР маданияти кунлари бўлади. Ана шу байрам иштирокчилари рўйхатида мен ҳам бор. Июль ойида эса, чет элга — социалистик Чехословакияга гастролга жўнайман. Бу ғоятда масъулиятли сафар, албатта. Шунинг учун Прага концерт залларида ижро этиладиган қўшиқларни ҳозирдан аниқлаб, ижросининг янада мукаммаллиги учун ҳаракат қиляпман.

Тошкент сафари, шубҳасиз, ижодимда ёрқин из қолдиради. Мен бу довруқли шаҳарда концертлар берар эканман, ажойиб ўзбек халқига фақат ва фақат яхши қўшиқ бағишлаш кераклигини қалбдан чуқур ҳис этаман. Тошкентда тез-тез бўлиб туриш энг эзгу умидимдир.

СПОРТ

ХОККЕЙ:

КУЧЛИЛАР АНИҚЛАНМОҚДА

Москвада саккиз команда ўртасида жаҳон ва Европа чемпионати бошланди. «А» группада куч синашаётган совет хоккейчилари биринчи учрашувда Польша командасини (7:0) қабул қилиб, иккинчи ўйинда ГФР хоккейчиларидан 3:2 ҳисобида устун келдилар. «Б» группасида эса, Чехославакия хоккейчилари «Финляндия (5:0), Канада (4:1) командалари билан куч синашишди. Қолган ўйинларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: Швеция — ГФР — 7:3, Польша — Швеция — 5:6, Канада — АҚШ — 6:3, АҚШ — Финляндия — 1:1, Ҳозирча «А» группада СССР ва Швеция, «Б» группада ЧССР хоккейчилари тўрттадан очко билан олдинда боришмоқда.

ДОСААФ:

ТОШКЕНТ ОСМОНИДА

Парашютдан сакраш бўйича ўтказилган мусобақада ворошиловградлик Валентина Закарецкаянинг ўзига хос юбилейи нишонланди. СССРнинг бир неча бор чемпиони, 40 марта жаҳон рекордчиси, жаҳоннинг мутлақ чемпиони Валентина парашютдан 7 мингинчи марта сакрашни ҳам ўрнига қўйди. Мусобақада, шунингдек, армиячи Анатолий Осипов 9 мингинчи марта сакради. Осмондан маълум нишонни аниқ олиб сакрашда спортчилар кўрсатган маҳорат СССР терма командасининг Болгарияда ўтадиган халқаро мусобақага пухта ҳозирлигининг ўзига хос кўригига айланди.

ФУТБОЛ:

БИРИНЧИ САФАР

ОЛИЙ ЛИГА. Мамлакат чемпионатининг тўртинчи тур ўйинлари ҳужумкор руҳда ўтди, деб бўлмайди. Сабаби, тўққиз учрашувдан учтасидагина ғалаба билан тугади. Қолган ўйинларда очколар баҳам кўрилди. Тўрт учрашувда эса дарвозалар дахлсиз қолди. Сафардаги биринчи учрашувни Стаханов шаҳрида москвалик спартакчилар билан ўтказган «Пахтакор» футболчилари ўз ҳисобларига қимматли очко ёзишди. 1:1 ҳисобида тугаган учрашувда ҳисобни спартакчилар очиб, жавоб тўпини 36 минутда Т. Исоқов киритди. Учрашувлардан кейин ўйинлар жадвали қуйидагича бўлди.

	Ю	Д	М	Т	О
«Шахтёр»	3	1	0	9-2	7
«Пахтакор»	3	1	0	7-4	7
«Динамо» М	3	1	0	4-0	7
«Динамо» Тб	3	1	0	4-1	7
«Спартак»	2	1	1	5-4	5
«Арарат»	1	3	0	4-3	5
ЦСКА	2	0	2	6-5	4
«Зенит»	2	0	2	5-6	4
«Локомотив»	1	2	1	6-4	4
СКА	1	2	1	2-4	4
«Черноморец»	1	1	2	2-3	3
«Нефтчи»	1	1	2	1-3	3
«Динамо» К	0	3	1	1-2	3
«Крилья Советов»	1	0	3	4-5	2
«Торпедо»	0	2	2	2-4	2
«Заря»	0	2	2	2-4	2
«Динамо» Мн	0	2	2	0-2	2
«Қайрат»	0	1	3	0-8	1

ИККИНЧИ ЛИГА. Бешинчи зонага кирувчи коллективлар ўртасида иккинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. Ҳозирча «Зарафшон» тўрт очко билан пешқадам бўлиб турибди. Учрашувлар қуйидагича бўлди: «Пахтакор» — «Текстильщик» — 1:0, «Наримановчи» — «Нефтяник» — 1:2, «Орбита» — «Шаҳрихончи» — 2:1, «Янгиер» — «Сигнал» — 2:0, «Хўжанд» — «Строитель» — 0:0, «Динамо» — «Металлург» (М) — 2:0, «Хоразм» — «Хива» — 2:0, «Зарафшон» — «Амударё» — 2:0, «Бўстон» — «Труд» — 2:1, «Пахтакор» — «Химик» — 1:0, «Автомобилист» — «Актюбинец» — 1:1, «Каршистрой» — «Металлург» (Ч) — 0:0.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● **КАМОН ОТИШ.** Тбилисида ўтказилаётган Бутуниттифоқ мусобақасида тошкентлик армиячи Н. Бутузова 30 метрдан нишонга олишда жаҳон рекордидан зиёд натижага эришди.

● **ТЕННИС.** Тошкентда кучли спортчилар ўртасида ўтказилган Бутуниттифоқ баҳорги турнири якунланди. Москвалик А. Волков билан бокулик Е. Бирюковалар ғолиблик қилдилар.

Ўзбекистон картингчиларининг Қибрай стадионида ўтган республика биринчилиги мусобақаларида ДОСААФ клубларининг спортчилари куч синашишди. Биринчи ўринни С. Дембров, иккинчи ўринни С. Кирсанов эгаллади. Суратда: картингчилар стартда.

С. МАХОВ фотоси.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

ЧИГИТ ЭКИЛМОҚДА

Озарбайжон деҳқонлари ёппасига чигит экишга киришдилар. Асосий пахтачилик районлари жойлашган Кура, Аракс паст текислигининг асосий хўжаликлари юзлаб экиш агрегатларини далаларга чиқардилар. Ерга янги районлаштирилган навларнинг биринчи класс уруғликлари экилмоқда. Озарбайжонлик селекциячилар чиқарган чигит билан бир маҳал ерга минерал ўғит ва гербицид моддалар ҳам солиб кетилмоқда.

Пахта даласининг чорак қисмидан кўпини ортиқча минерал тузлардан ҳоли этилган ерлар ташкил қилади.

Кейинги 10 йил ичида республикада ғўза парвариши анча ўсди, беш марта нав алмаштирилди, соҳани ихтисослаш ва концентрациялаш чуқурлашди. Бу нарса пахта етиштиришни қарийб икки баравар кўпайтиришга, унинг сифатини яхшилашга имкон берди. Бу йил Озарбайжонда 240 минг гектар — бултургидан 10 процент кўп ерга пахта экилади.

ЗАЙТУНЗОРЛАР КЕЛАЖАГИ

Туркманистонда Қизил атрек субтропик экинлар тажриба станциясининг олимлари мамлакатнинг жуда катта субтропик мевачилик районини барпо эта бошладилар. Бу ерда гастлабки зайтун кўчатзорлари барпо этилди. Республиканинг жануби-ғарбига Қорақум канали келиши билан улар суғориладиган ерларга ўтказилади.

Туркманистоннинг қуруқ субтропик райони саноат кўламида зайтун ўстириш учун ғоятда қулайдир. Бу ердаги зайтун мевасида кўпдан-кўп мой йиғилади. Зайтун дарахти шўр ерга, чангли шамолларга бардошли бўлиб чиқди. Айрим зайтун туплари 130 килограммдан зиёд ҳосил беради.

ШОЛИКОРЛАРГА ЁРДАМ

Асбоб-ускуна ва бинокорлик материаллари ортилган юк автомашиналари колоннаси Краснодардан Кубань этагига йўл олди. Бу ерда шолипоялар учун янги ерларни ўзлаштириш ниҳоясига етай деб қолди.

Шаҳар корхоналари Славянский ва Северский районларининг шоликорларига катта ёрдам бермоқда. Бу корхоналар бултур оталиқдаги хўжаликларга юз тоннага яқин метал конструкцияларини етказиб беришди. Ишчиларнинг коллективлари машина-механизмларини ремонт қилишда, суғориш системаларини қуриш ва реконструкция қилишда ҳам кўмаклашмоқдалар. (ТАСС).

Ажаб савдолар

ЧИҚИМИГА ЧИДАСАНГИЗ...

Тошлоқ районидаги 12-ўрта мактабда ғалати бир воқеа бўлиб ўтди. Мактаб директори Холматжон Асқаров ҳузурига тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари Эгамберди Тўхтабоевни чақирди-да, сирли қилиб сўради:

— Қани, айтинг-чи, ўнинчини битираётганлар орасида олтин медалга даъвогарлар нечта?

— Иккита. Зарифа Каримова билан Муҳаррам Усмонова. Фақат «беш»га ўқишади. Ахлоқлари ҳам аъло.

— Оталари қалай, оталари? — Тиржайди директор.

— Яхши одамлар.

— Яхши одамлар эмиш! Яхши бўлишса ўзига. Лекин қизлари олтин медалли бўлиши учун улар мактаб директори кабинетига бир-икки марта қатнаши зарурлигини билишармикин?

— Тушунмадим.

— Чиқимига чидашармикан, деяпман. Мабодо, улар чидашмаса, чидайдиганлар ҳам топилиб қолади...

Ўринбосар елкасини қисди.

— Сиз ҳам бунчалик латта бўлаверманг,— унга дашном берди директор, — ўша Каримов билан Усмоновни мактабга чақиртиринг. Шундоқ-шундоқ, қизларингиз медалли бўлиши учун харажатидан қочмайсизлар, денг. Бекорга мушук офтобга чиқмайди, деган мақолни эслатиб қўйинг. Мен райОНОга кетяпман. Ишингизга муваффақият!

Орадан икки соатлар чамаси вақт ўтгач, медалга даъвогар қизларнинг оталари мактаб директори ўринбосарининг кабинетида ўтиришарди. Ўринбосар узоқдан даромад қилиб, уларга директорнинг шартларини бирма-бир тушунтирди.

— Менинг қизимга пулга сотиб олинадиган олтин медаль керак эмас! — деди биринчи аълочи қизнинг отаси Раҳимжон Каримов.

— Менинг қизим ҳаромхариш аралашган медалнинг баҳридан ўтади! — шартта ўрнидан турди иккинчи аълочи ўқувчи қизнинг отаси Олимжон Усмонов ҳам.

РайОНОдан қайтиб келган директор ўз ўринбосари билан оталар ўртасида бўлиб ўтган суҳбат тафсилотини эшитиб тутақиб кетди:

— Вой, ландавурлар-эй, вой яхшиликни билмаганларей! Ҳа, майли, ўзларидан кўришсин энди. Медалга талабгорлар сони мингта! Ҳа, айтмоқчи, Аҳмедова Дилором деган битирувчи қиз бор-ку. Ўшани медалга тайёрланглар!

Бу буйруқ Д. Аҳмедова ўқиётган 10-синф раҳбари Абдухалил Нишоновга етказилди. У бошини қашиганча директор олдига кириб шундай деди:

— Бу ўқувчи медаль ололмайди. Сабаби шуки, 9-, 10-синфларда 56 та «тўрт» баҳо олган экан.

Директор масхараомуз тиржайди:

— Химиядан зиғирдек хабарингиз борми? Хлор деган нарсани эшитганмисиз ўзи? Ана шу хлорни журналдаги «тўрт» баҳога сурсангиз, тамом, ўчиб кетади. Ўрнига «беш» қўяверасиз. Шуниям сизларга ўргатишим керак экан-да. Боринг, илмий бўлим мудири Умарали Эминовга айтинг, сизга қарашиб юборсин.

Илмий бўлим мудири У. Эминов «директорнинг гапи биз учун қонун» деди-да, ўша заҳоти енг шимариб ишга киришиб кетди. Азаматлар Д. Аҳмедованинг 9- ва 10-синфларда олган жами 56 та «тўрт» баҳосини битта-битталаб ўчиришиб, ҳаммасининг ўрнига «беш» қўйиб чиқишди. Медаль билан боғлиқ бўлган навбатдаги ишлар ҳам директор, илмий бўлим мудири ва баъзи ўқитувчилар ёрдамида «маҳорат» билан амалга оширилди. Директор айтганини қилди — олтин медалга ҳақиқий даъвогарлар — кўп йиллар давомида фақат аъло ўқиб келаётган ўқувчилар бир четда қолиб (оталари сахийроқ бўлишса бўлмасмиди!) директорнинг хоҳиши билан медаль бошқа ўқувчига инъом бўлиб кетди.

Шу 10 «Б» синфнинг раҳбари А. Нишонов бу воқеа содир бўлаётган кунлари яна бир иш кўрсатди. У ўнинчи синфни битираётган Р. Тоғаев деган ўқувчи олдида катта тантилик қилиб юборди. Ўз ўқитувчисининг сахийлигини сезган Р. Тоғаев Нишоновга «Домла, 43 та «уч» баҳом бор экан. шуларни «тўрт»га алмаштириб бермайсизми?» деб қолди. Валломатлиги тутиб турган ўқитувчи бу таклифни бажо келтирди-қўйди. Аммо сохта йўл билан олинган олтин медаль ҳам, қинғирлик билан «тўрт»га айланган баҳолар ҳам аттестат эгаларига омад келтирмади. Олий ўқув юртларида кириш имтиҳонлари бошланган кунлари бу ёшлар билимининг саёзлиги билиниб қолди...

Хўш, ўз мансабини суиистеъмол қилиб, ғайри қонуний хатти-ҳаракатлар қилган мактаб директори Ҳ. Асқаров, илмий бўлим мудири У. Эминов, ўқитувчи А. Нишоновларнинг ҳозирги шашти қалай, деган савол туғилиши мумкин. Қалай бўларди, ўзбошимчалик билан ғайри қонуний хатти-ҳаракатлар қилганлари учун улар қилмишларига яраша жазо олишди.

Ҳ. ОХУНЖОНОВ.
Фарғона область суди судлов коллегиясининг раиси.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ва эълонлар

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎСИМЛИК МОДДАЛАРИ ХИМИЯСИ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лаборатория мудири: фитотоксикология (фан доктори ёки кандидати);

лаборатория катта илмий ходимлари: фитотоксикология, доривор ва техника ўсимликлар (фан кандидатлари);

лаборатория кичик илмий ходимлари: фитотоксикология, фармакология ва химиотерапия (4 ўрин).

КОНКУРС МУДДАТИ — 5 МАЙГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700170, Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 77-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/IV да **Риголетто,** 18/IV да **Севги ҳақида афсона** (премьера).

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ЎЗБЕКИСТОН «КИБЕРНЕТИКА» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

медицина кибернетикаси лабораториясининг мудири ва кичик илмий ходимлари (2 ўрин).

КОНКУРС МУДДАТИ — 4 МАЙГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 700125, Тошкент шаҳри — 125, Ф. Хўжаев кўчаси, 34-уй.

Жиззах шаҳрида

21—22 АПРЕЛДА

1979 ЙИЛГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИНИНГ ИККИНЧИ ЧИҚАРИЛИШИ БЎЙИЧА

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

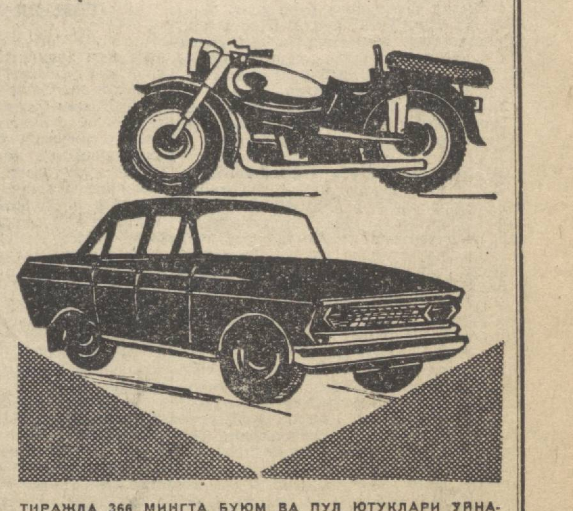

ТИРАЖДА 366 МИНГТА БУЮМ ВА ПУЛ ЮТУҚЛАРИ ЎЙНАЛАДИ.

Жумладан: 40 ТА АВТОМАШИНА — «МОСКВИЧ», «ЖИГУЛИ», «ЗАПОРОЖЕЦ», 80 ТА АРАВАЧАЛИ МОТОЦИКЛ, КЎП МИҚДОРДА ГИЛАМЛАР, ГИЛАМ ПОЁНДОЗЛАР ВА БОШҚА ҚИММАТБАҲО БУЮМЛАР ҲАМДА ЙИРИК ПУЛ ЮТУҚЛАРИ БОР.

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГИЗ!

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШ БОШҚАРМАСИ.

МАМЛАКАТНИНГ ЭНГ ЙИРИК «ЎРТА ОСИЁ — МАРКАЗ РАЙОНЛАРИ» ВА «БУХОРО — УРАЛ» ГАЗОПРОВОД СИСТЕМАЛАРИНИ ИШЛАТУВЧИ «СРЕДАЗТРАНСГАЗ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ЎРТА ОСИЁ РАЙОНЛАРИНИНГ КОМПРЕССОР СТАНЦИЯЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ишчилар ва инженер-техник ходимлар

ТАКЛИФ ЭТАДИ

технологик компрессорлар машинистлари, технологик ускуналар слесарь-ремонтчилари, асосий ва ёрдамчи ускуналар хизмати ва ремонти бўйича электр монтёрлар, контроль-ўлчов приборларининг приборчилари, 5-6-разрядли пайвандчилар, линия трубопроводкачилари, труба ётқизувчи машиналарнинг машинистлари, бир чўмичли экскаваторларнинг экскаваторчилари, алоқа электр механиклари, автотранспорт хўжалиги механиклари

КЕРАК

Шаҳардан чиқиб кетиб ишловчиларнинг уй жойи сақлаб қолинади, ёлғизларга ётоқхона, оилаликларга квартира берилади. Компрессор станциялари посёлкаларида клуб, магазин, бошланғич мактаб, болалар боғчалари ва яслилар мавжуд.

Справкалар учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Урганч шаҳри, Ўзбекистон кўчаси, 28-уй, кадрлар бўлими. Телефонлар: 28-26, 36-98.

●

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
18 АПРЕЛЬ СОАТ 19.00 ДА

ФУТБОЛ

СССР-II ВА ЎЗБЕКИСТОН ТЕРМА КОМАНДАЛАРИ
ЎРТАСИДА ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Президиум аппаратининг партия ва касаба союз ташкилотлари Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Ҳ. Сирожиддиновга отаси

Сирожиддин ҲАСАНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Президиуми, партия ва касаба союз ташкилотлари, В. И. Романовский номидаги Математика институти ҳамда В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг математика, амалий математика ва механика факультетлари коллективлари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, ТошДУ эҳтимоллик назарияси ва математик статистика кафедрасининг мудири, академик С. Х. Сирожиддиновга отаси

Сирожиддин ҲАСАНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги коллегияси, партия комсомол ташкилотлари министрлик коллегиясининг аъзоси, генерал-майор Б. Х. Сирожиддиновга отаси

Сирожиддин ҲАСАНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ишлар мудирлиги коллективи Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар мудирлигининг бўлим мудирининг ўринбосари М. Эшонхўжаевга онаси

Бегимой ЭШОНХЎЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН
МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40. — Гимнастика. 10.05 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар! 11.05 — Севги изҳори. Бадиий фильм. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.15 — Сиз яратган боғ. 16.45 — Концерт. 17.15 — Объектив. 17.45 — В. Кожевников. Дала — далажон. Повестдан саҳифалар. 18.30 — Ёшлигимизга содиқмиз. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт вальс. 19.55 — Миллионлар ленинча университети. 20.25 — Фамилиядош. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Вақт. 22.05 — Чин қалбдан. 00.15 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Ёш куч. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Кино телевидение асрида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Ҳайтарма» татар ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.20 — 19 лар комитети. Бадиий фильм 2-серия.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 — Реклама. 20.25 — Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг. 20.55 — Янгиликлар. 21.15 — Ҳужжатли фильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Халқ қўшиқлари. 12.00 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 13.30 — Эстрада артистлари ижро этади. 14.00 — Партия қарорлари — ҳаётга. 18.50 — Ёшлик. 19.45 — Танбур тароналари. 20.25 — Тинчлик ва бахт қўшиқлари. 21.00 — Социалистик революциянинг ленинча стратегияси ва тактикаси (суҳбат). 21.10 — Шеърият кечаси. 21.30 — Механизаторлар учун концерт. 22.28 — Ўзбек шоирларининг ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.20 Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45 32-53-04 редактор ўринбосарлари — 33-79-14 32-53-05 33-06-83, 32-55-04 масъул секретарь — 33-44-55 32-55-05 секретариат — 33-72-83 32-53-06; БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69 32-53-97, 32-57-19 марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70 халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80 32-53-14 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36 32-54-35 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26 фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24 32-55-17 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43 33-35-53, 32-53-18 32-53-20, 32-53-21 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29 стенографистка — 33-73-43 32-54-05 жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66 Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 01913. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Е. — 88.